

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΒΟΛΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΣΤΟ Ε.Κ.Κ.Ν
ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

*Το μικροπεριβάλλον του Εσπερινού Γυμνασίου και
του Παραρτήματος του 6^{ου} Γυμνασίου Βόλου στο Ειδικό
Κατάστημα Κράτησης Νέων Βόλου,
οι δυνατότητές τους, ιπποτάσεις άτυπης και ημετεπιδείκξης
διδασκαλίας*

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ: 2013-14

Περιεχόμενα

	Σελίδες
Συντελεστές	3 - 4
Εισαγωγή	5 - 8
Γενικά στοιχεία	9 - 10
Ημερολόγιο Εσπερινού Γυμνασίου	11 – 20
Ημερολόγιο Γυμνασιακού Παραρτήματος	21 - 47
Δείγματα ερωτηματολογίου	48 - 59
Φωτογραφικό υλικό	53
Βιβλιογραφία - Δικτυογραφία	54

Συντελεστές

Από το Εσπερινό Γυμνάσιο

Συντονίστρια: **Αναστασία Χατζηπλή, Φιλολόγος**

Συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί:

- **Ιωάννα Παπαλιάκου, Φιλολόγος** (συνεργασία & δημιουργία βίντεο με τους μαθητές του Α1 & Α2)
- **Μαρία Βασιλάκου, Φιλολόγος** (καταγραφή βιωματικών εμπειριών των μαθητών & παρουσίαση προγράμματος επαγγελματικού προσανατολισμού)
- **Γεωργία Δημητρακοπούλου, Μαθηματικός** (συγκέντρωση & στατιστική επεξεργασία του ερωτηματολογίου)

Οι μαθητές της Α, Β' & Γ' Γυμνασίου

Τάξη	Μαθητές	Μαθητές
Α	Κχαν Ιμράν	Σχαζάντ Κχουράμ
Α	Αφζάλ Αμίρ	Μουρτάζα Αλί
Α	Μουκουλού Μπένι	
Β'	Γιαουπάι Κώστας	Μπασόλι Ενέα
Β'	Μπέτα Έντριτ	Φέρα Ολγκέρος
Β'	Κατσάνου Ναταλία	Μαντζαφλάρα Αντιγόνη
Β'	Κάμπερ Θεόδωρος	Σιντορέλα
Β'	Ζαρίφης Βασίλης	Ασημάκης Χρήστος
Γ	Μούσα Ντανιέλ	

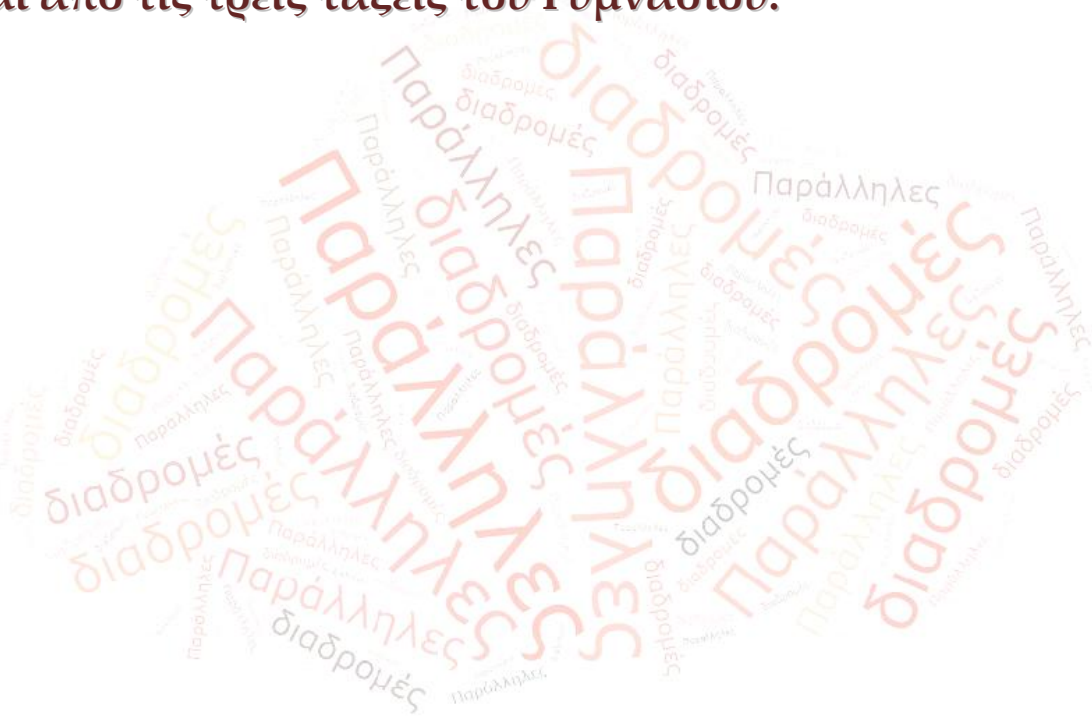
Από το Παράρτημα του 6^{ου} Γυμνασίου Βόλου

Συντονιστής: Ιωάννης Φόβος, Μαθηματικός – Μ.Εδ.

Συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί:

- Άννα Γεωργίου, Φιλόλογος
- Ελένη Τσιαρδακλή, Φιλόλογος

Οι μαθητές που συμμετείχαν ήταν είκοσι και προέρχονταν και από τις τρεις τάξεις του Γυμνασίου.

Εισαγωγή

Ο Πλούταρχος και το έργο του **Παράλληλοι Βίοι**, όπως και το Θεώρημα των Παράλληλων ευθειών του Ευκλείδη αποτέλεσαν την αφορμή για το Διασχολικό Πολιτιστικό Πρόγραμμα «Παράλληλες Διαδρομές». Οι πρωταγωνιστές μας είναι άσημοι μαθητές, Έλληνες και μετανάστες σε αντίθεση με τους διάσημους Έλληνες και Ρωμαίους, για τους οποίους και έγραψε ο Πλούταρχος. Κοινός τόπος, η ζωή τους, οι ηθικές αξίες, τα λάθη, οι αποτυχίες.

Δυο διαφορετικά σχολεία, το Εσπερινό Γυμνάσιο Βόλου και το Παράρτημα του 6^{ου} Γυμνασίου(στο Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων) πορεύθηκαν τη φετινή σχολική χρονιά παράλληλα, όπως άλλωστε κάθε χρόνο. Όμως βρέθηκαν σημεία τομής, όπως θα λέγαμε στα Μαθηματικά, κοινά στοιχεία και αποτέλεσαν το σύγχρονο «ζευγάρι» των Παράλληλων Βίων. Πέρασαν περίπου οκτώ μήνες γεμάτοι από εικόνες, εμπειρίες, γνώσεις και ευχάριστες εκπλήξεις..

Εεκινήσαμε λοιπόν την διαδρομή μας, επτά καθηγητές, με σκοπό να διερευνήσουμε τα κοινά στοιχεία των δυο σχολείων και να αναδείξουμε πρακτικές, οι οποίες και θα διευκολύνουν το έργο μας. Πράγματι έχοντας υπηρετήσει δέκα χρόνια στο Παράρτημα του 6^{ου} Γυμνασίου Βόλου δεν φανταζόμουν, ότι υπάρχει τρόπος να συνεργαστούν αυτά τα δυο σχολεία. Κι όμως με δεδομένο το γεγονός, πως ένα μεγάλο ποσοστό μαθητών (100% στο Παράρτημα του 6^{ου} Γυμν., 50% στο Εσπερινό) από τα δυο σχολεία είναι αλλοδαποί και δεν γνωρίζουν καλά την ελληνική γλώσσα, καθώς και το ότι η διαδρομή τους από τη χώρα καταγωγής στην Ελλάδα ήταν γεμάτη από δυσκολίες ως εκπαιδευτικοί είχαμε να αντιμετωπίσουμε στο γνωστικό τομέα κοινά προβλήματα. Αλλά και από την άλλη πλευρά θέλαμε να αναδείξουμε τη μεγάλη διαφορά ανάμεσα στους μαθητές των δυο σχολείων. Ο αγώνας για επιβίωση παρέσυρε τους μαθητές του Παραρτήματος να προβούν σε παραβατικές πράξεις, ενώ οι μαθητές του Εσπερινού μάχονται κάτω από ιδιαίτερα αντίξοες συνθήκες για ένα μεροκάματο.

Θεωρήσαμε λοιπόν απαραίτητο να δημιουργήσουμε ένα ερωτηματολόγιο - εργαλείο για το πρόγραμμα. Η Καταγωγή, η Μετανάστευση, η Εκπαίδευση, και τα σχέδια για το Μέλλον ήταν οι άξονές του. Μοιράστηκε και απαντήθηκε σχεδόν από το σύνολο των μαθητών και μας βοήθησε αποτελεσματικά. Το ενδιαφέρον των παιδιών από τα δυο σχολεία ήταν μεγάλο και ως εκπαιδευτικοί προσπαθήσαμε να ανταπεξέλθουμε με τις τακτικές συναντήσεις. Διερευνήσαμε και αγγίξαμε μέσα από άτυπες και ημιτυπικές μορφές διδασκαλίας πολλά θέματα, όσο αφορά στη

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

Μετανάστευση, στη Παιδική Εργασία, στην Εκπαίδευση, ενώ δεν διστάσαμε να μιλήσουμε και για θέματα «ταμπού» όπως είναι οι Θρησκευτικές πεποιθήσεις.

Η προετοιμασία και η συνεργασία μεταξύ μας ήταν απολύτως απαραίτητη. Ευτυχίσαμε σε αυτό τον τομέα καθώς όλοι μας εργαστήκαμε εξίσου και ανταλλάξαμε απόψεις, συμφωνήσαμε, διαφωνήσαμε με ιδιαίτερα δημιουργικό τρόπο με μια κούπα καφέ σε μια καφετέρια, που έγινε άτυπα ο χώρος συνάντησης μας μιας και τα ωράρια των δυο σχολείων ήταν εντελώς διαφορετικά. Άγνωστοι μεταξύ μας, οι περισσότεροι και κάποιοι εντελώς άπειροι στα σχετικά θέματα αποφασίσαμε να «το παλέψουμε», να δώσουμε τη μάχη μας.

Και για αυτό αισθάνομαι την ανάγκη να γράψω ένα μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ από τη θέση της συντονίστριας στις συναδέλφισσες Ιωάννα Παπαλιάκου, Μαρία Βασιλάκου, Γεωργία Δημητρακοπούλου, από το Εσπερινό Γυμνάσιο, Άννα Γεωργίου και Ελένη Τσιαρδακλή από το Παράρτημα του 6^{ου} Γυμνασίου για την καθοριστική συμβολή τους στην ολοκλήρωση του Προγράμματος. Εκτός από τους βασικούς συντελεστές οι Διευθυντές: του Εσπερινού Γυμνασίου κος Απόστολος Ζαχαρός, του Παραρτήματος κος Άγγελος Μιχόπουλος, του Ειδικού Καταστήματος Κράτησης Νέων κος Βασίλης Αποστολάκης, μας εμπιστεύθηκαν και έγιναν πολύτιμοι αρωγοί στο έργο μας. Και δεν μπορώ να παραλείψω τους συναδέλφους από το Εσπερινό Γυμνάσιο, Γιώργο Φώτο, Δήμητρα Χντζηθάνου, Μαρία Χατζηγιάννη, την Κοινωνική Λειτουργό Μαρία Αγιοργίτη, οι οποίοι μας βοήθησαν αποτελεσματικά σε επιμέρους εργασίες.

Αφήνω τελευταίο τον συνάδελφο μου κο Γιάννη Φόβο, που αποτελεί έναν από τους στυλοβάτες του Παραρτήματος και για μένα υπήρξε συνοδοιπόρος σε αυτά τα δέκα χρόνια σε ένα δύσκολο δρόμο μέσα σε ένα σχολείο, ιδιαίτερο, όπου ακροβατούσαμε ανάμεσα στην εκπαιδευτική ιδιότητα και στην ανθρωπινή διάστασή μας. Μοιραστήκαμε τις αγωνίες μας, πειραματιστήκαμε σε νέους τρόπους διδασκαλίας, παλέψαμε με τα προβλήματα των μαθητών τους «ξεκλειδώσαμε» και προσπαθήσαμε να αναδείξουμε την θετική πλευρά τους, να τους ενδυναμώσουμε και να τους βοηθήσουμε να κοινωνικοποιηθούν έστω και μέσα σε αυτό το χώρο.

Όλα αυτά τα χρόνια, που θήτευσα και εργάστηκα μαζί με τους μαθητές μου, δίδαξα και διδάχθηκα, έγινα πιο «σοφή» και εκείνο που έμαθα, είναι να εκτιμώ σε κάθε στιγμή της ζωής μου το αγαθό της ελευθερίας. Αισθάνομαι ευγνώμων για όσα έζησα κατά τη διάρκεια της εργασιακής μου πορείας μέσα σε αυτό το σχολείο και τα θετικά και τα αρνητικά. Δεν υπάρχει περίπτωση να σβήσω και να ξεχάσω μεμιάς όλες αυτές τις προσπάθειες που κάναμε με τα παιδιά. Και δεν μπορώ να παραλείψω

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

το σημερινό μου σχολείο, το Εσπερινό Γυμνάσιο, ένα διαφορετικό σχολείο, όπου οι μαθητές είναι αγωνιστές και καθημερινά προσπαθούν να αντεπεξέλθουν σε πολλαπλούς ρόλους, του εργαζόμενου, του γονέα, του μαθητή.

Οι «Παράλληλες Διαδρομές» για τη φετινή χρονιά άνοιξαν δίοδο επικοινωνίας ανάμεσα στα δυο σχολεία, τα οποία βρίσκονται σε δυο παράλληλους δρόμους της πόλης μας στην Κύπρου το Εσπερινό Γυμνάσιο και στην Μεταμορφώσεως το Παράρτημα του 6^{ου} Γυμνασίου πολύ κοντά το ένα με το άλλο. Όμως οι μαθητές δεν πρόκειται να συναντηθούν και μόνο σε επίπεδο εκπαιδευτικών υπάρχει η δυνατότητα να συνεργασίας. Αντιλαμβανόμαστε τη μεγάλη δυναμική όλης αυτής της προσπάθειας και μπορούμε στο διδακτικό τομέα να προχωρήσουμε πολύ περισσότερο και πιο αποτελεσματικά. Οι νέες μορφές άτυπης και ημιτυπικής διδασκαλίας, η βιωματική προσέγγιση θεωρώ, ότι έχουν δυνατότητες να εξελιχθούν και αποτελέσουν ένα αποτελεσματικό εργαλείο για τον εκπαιδευτικό και τον μαθητή.

Αναστασία Χατζηπλή, Φιλολογος

Συντονίστρια Προγράμματος (Εσπερινό Γυμνάσιο Βόλου)

Περί Παράλληλων Ευθειών

Η θεωρία περί των παραλλήλων ευθειών αρχίζει ιστορικά με τον Ευκλείδη περίπου το 325 π.Χ. με τη διατύπωση του 5^{ου} αιτήματος των Στοιχείων του, που είναι ένα εξαιρετικό έργο με τέτοια επιστημονική δομή, ώστε ακόμα και σήμερα προκαλεί το θαυμασμό. Αλήθεια όμως ξέρουμε πότε δυο ευθείες γραμμές είναι παράλληλες; Η μαθηματική διατύπωση του ορισμού μας λέει ότι πρέπει καταρχάς να βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο και στη συνέχεια να μην έχουν κανένα κοινό σημείο, δηλαδή να μην τέμνονται όσο και αν προεκταθούν προς οποιαδήποτε κατεύθυνση. Με απλά λόγια μπορούμε να πούμε ότι είναι δυο ευθείες γραμμές που δε συναντιούνται.

Ποια σχέση όμως μπορεί να υπάρχει μεταξύ των παράλληλων ευθειών και του πολιτιστικού προγράμματος που κάναμε φέτος σε συνεργασία με το Εσπερινό Γυμνάσιο Βόλου; Τα δυο αυτά σχολεία στη συντριπτική τους πλειοψηφία έχουν μαθητές αλλοδαπούς, που οι περισσότεροι από αυτούς δεν έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα, αλλά βιώνοντας τη δική τους Οδύσσεια ήρθαν στη χώρα μας ή προσπάθησαν να περάσουν μέσα από αυτή για μια άλλη ευρωπαϊκή χώρα έχοντας ένα άσχημο παρελθόν και ένα κοινό όνειρο για ένα καλύτερο μέλλον, αλλά που είναι τόσο θολό και αβέβαιο. Προσπαθούν και θέλουν να ξεκινήσουν μια ζωή από το μηδέν, γεμάτη όμορφες εμπειρίες, αλλά δυστυχώς κατά τη χάραξη της πορείας της

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

υπάρχουν πολλά εμπόδια που τους κάνουν να αλλάξουν κατεύθυνση, χωρίς όμως να αλλάξει η σχέση αυτή της παραλληλίας μεταξύ των δρόμων που ακολουθούν. Οι ζωές τους είναι σαν παράλληλες ευθείες που τρέχουν δίπλα-δίπλα, έτσι που θα έλεγες πως είναι δεμένες μεταξύ τους, μα και τόσο ξένες συγχρόνως.

Κάποιες όμως ζωές παύουν να είναι παράλληλες υπό τις αρχικές συνθήκες και συναντιούνται, τέμνονται και διασταυρώνονται, δημιουργώντας ένα σύνολο κοινών σημείων σε ένα άλλο χώρο, κλειστό και περιορισμένο, σε μια άλλη διάσταση. Έγιναν τέτοιες οι συνθήκες που άλλαξαν τα δεδομένα του προβλήματος της ζωής τους με αποτέλεσμα να οδηγηθούν σε λανθασμένο τρόπο λύσης του. Η παραλληλία τους, όμως, συνεχίζεται σε ένα διαφορετικό περιβάλλον, με διαφορετικούς κανόνες και αξιώματα.

Ωστόσο, κάποιες άλλες ζωές, κατά την πορεία λύσης αυτού του προβλήματος, δεν τόλμησαν να χρησιμοποιήσουν κανόνες και θεωρήματα αμφισβητούμενα και έτσι συνεχίζουν την παράλληλη διαδρομή τους προσπαθώντας να επιλύσουν το πρόβλημα αυτό μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο, από όπου ξεκίνησαν.

Σε αυτές τις παράλληλες διαδρομές, που όμως τώρα βρίσκονται σε δυο διαφορετικούς κόσμους προσπαθήσαμε να κατασκευάσουμε μια τρίτη ευθεία που να τις τέμνει, μια γέφυρα που να τις ενώνει. Ήταν μια ιδέα της συναδέλφου, φιλολόγου, Αναστασίας Χατζηπλή, που δυστυχώς φέτος μετά από 10 χρόνια σημαντικής παρουσίας και εργασίας στο σχολείο μας (Παράρτημα του 6ου γυμνασίου Βόλου), επέστρεψε στην οργανική της θέση, που είναι στο Εσπερινό γυμνάσιο Βόλου. Ωστόσο, επειδή δεν ήθελε να χάσει την επαφή της με το σχολείο μας, σκέφθηκε αυτό το πολιτιστικό, το οποίο προσπάθησε να φέρει σε επαφή δυο διαφορετικούς, αλλά συγχρόνως με τόσα κοινά σημεία, κόσμους. Αυτή ήταν η φιλοδοξία αυτού του προγράμματος, που ελπίζουμε να υλοποιήθηκε έστω και σε ένα μικρό βαθμό.

Ιωάννης Φόβος, Μαθηματικός, M.Ed.

Συντονιστής Προγράμματος

(Παράρτημα 6^{ου} Γυμνασίου Βόλου στο Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων)

Οι ιδιαιτερότητες των δυο σχολείων.

• Εσπερινό Γυμνάσιο Βόλου:

ανόμοιοι ηλικιακά μαθητές, εργαζόμενοι, μητέρες, αλλοδαποί.

Παράρτημα 6^ο Γυμνασίου Βόλου (Γυμνάσιο Φυλακών):

αλλοδαποί, ανήλικοι, έγκλειστοι μαθητές.

Παιδαγωγικοί στόχοι

- ☞ Ομαδοσυνεργατική μάθηση
- ☞ Διερευνητική βιωματική μάθηση
- ☞ Να καλλιεργήσουν την ικανότητα αξιολόγησης και να κρίνουν χαρακτήρες ή τις ενέργειές τους.
- ☞ Να αναπτύξουν την αυτενέργειά τους και να πάρουν πρωτοβουλίες.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

- ☞ Πολυμεσική προσέγγιση (επιλογή κειμένων, ταινιών, μουσικής που συντελούν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους.
- ☞ Ο μαθητής στο ρόλο του καθηγητή.
- ☞ Προσωπική έρευνα (διαδίκτυο, βιωματική προσέγγιση).
- ☞ Εργαστήριο δημιουργικής γραφής και εικαστικών.
- ☞ Συζήτηση της γυάλας

Αφόρμηση:

- Πλουτάρχου, Παράλληλοι Βίοι
- Το θεώρημα των Παράλληλων Ευθειών

Ερωτηματολόγιο - Άξονες ανάπτυξης του προγράμματος

- Καταγωγή
- Μετανάστευση
- Εκπαίδευση στην Ελλάδα
- Σχέδια για το Μέλλον

Συνεργασίες

- Παράρτημα 6^ον Γυμνασίου
- 8^ο Ενιαίο Λύκειο Βόλου
- ΜΚΟ «Αίτημα»

Σημεία τομής

- ☞ Η μετανάστευση σε μικρή ηλικία
- ☞ Ο αγώνας για επιβίωση
- ☞ Το σχολείο, ως χώρος κοινωνικοποίησης και ομαλής ένταξης καθώς και εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού τρόπου ζωής.

Παραγόμενο προϊόν

- ☞ **Ιστολόγιο** στο σχολικό Δίκτυο: “Παράλληλες Διαδρομές”
<http://blogs.sch.gr/par6gym/>

Όλες οι πληροφορίες περιέχονται στο ιστολόγιο.

- ☞ Παρουσιάσεις των Θεμάτων με μορφή διαφανειών
- ☞ Βίντεο των μαθητών
- ☞ Δημιουργική γραφή – καταγραφή βιωματικών εμπειριών

Ημερολόγιο Εσπερινού Γυμνασίου Βόλου

1^η Συνάντηση, 13-12-2013

Χώρος: αίθουσα Πληροφορικής.

Συγκεντρώθηκαν δεκαπέντε μαθητές και οι υπεύθυνες καθηγήτριες.

Πολυπολιτισμική ομάδα

Η συνεδρία ξεκίνησε με την γνωριμία των μαθητών, οι οποίοι προέρχονται από όλες τις τάξεις του Γυμνασίου. Ο κάθε μαθητής και καθηγητής είπε δυο λόγια για τον εαυτό του και στη συνέχεια αποφασίστηκε να γίνουν 4 ομάδες οι οποίες θα αναλαμβάνουν διαφορετικές εργασίες και θα τις παρουσιάζουν όποτε τους ζητηθεί.

Στη συνέχεια σε μικρά χαρτιά γράφθηκαν τέσσερα ρητά και αφού τα τυλίξαμε σε ρολά, τα τοποθετήσαμε σε ένα κουτί. Οι μαθητές έπαιξαν ένα παιχνίδι για να ενταχθούν σε μια ομάδα. Διάλεξαν τυχαία ένα χαρτάκι μέσα από το κουτί και κλήθηκαν να διαβάσουν τι έλεγε. Αυτόματα όσοι είχαν στα χέρια τους το ίδιο ρητό έγιναν μια ομάδα. Στόχος μας ήταν να τους ενεργοποιήσουμε και να δημιουργηθούν ομάδες από παιδιά, που ενδεχομένως δεν γνωρίζονταν καλά. Η διαδικασία ήταν αρκετά διασκεδαστική και κανείς δεν παραπονέθηκε, ενώ όλοι συμφώνησαν με το αποτέλεσμα.

Επόμενη εργασία που τους ανατέθηκε ήταν να μιλήσουν μεταξύ τους και να δώσουν όνομα στην ομάδα τους. Σε αυτή τη διαδικασία μπορούσαμε να δούμε τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούσαν. Ο πιο δημοφιλής και θαρραλέος έπαιρνε πρωτοβουλίες και επέβαλε τη γνώμη του. Στο τέλος μας ενημέρωσαν για τις αποφάσεις τους και οι ομάδες ήταν οι εξής:

1. St. Klaus – Αγ. Βασίλης
2. Ατρόμητοι
3. Τοξότες
4. Hello Kitty

Στο κλείσιμο της συνεδρίασης τους αναθέσαμε, να σκεφθούν τον τρόπο με τον οποίο θα συνεδριάζαμε και να έχουν έτοιμες προτάσεις προς συζήτηση και ψήφιση για την επόμενη φορά, έτσι ώστε να ετοιμάσουμε το συμβόλαιο του προγράμματος.

2^η Συνάντηση.

Θέμα: σύνταξη συμβολαίου

Πριν ξεκινήσουμε τη σύνταξη του, προηγήθηκε συζήτηση σχετικά με το θέμα. Τονίστηκε η σοβαρότητα του συμβολαίου, γιατί όλοι θα πρέπει να το ακολουθήσουν μαθητές και καθηγητές. Κάθε άρθρο θα γίνει αντικείμενο διαλόγου και στο τέλος θα ψηφιστεί.

Στη συνέχεια οι ομάδες παρουσίασαν τις προτάσεις τους και επιχειρηματολόγησαν για να τις υποστηρίξουν. Η συζήτηση ήταν αρκετά καλή, έντονη σε ορισμένες περιπτώσεις, αλλά αποδοτική στο σύνολό της.

Το συμβόλαιο ολοκληρώθηκε και γράφηκε ο κανονισμός ο οποίος αποτελείται από τα παρακάτω άρθρα:

1. Να κλείνουμε τα κινητά τηλέφωνα.
2. Να μην διακόπτουμε τους άλλους.
3. Να ερχόμαστε στην ώρα μας.
4. Να λέμε αλήθειες.
5. Εχεμύθεια.
6. Να βοηθάμε ο ένας τον άλλο μεταξύ μας.
7. Δεν σχολιάζουμε αρνητικά.
8. Μιλάμε τη γλώσσα του σχολείου μας (ελληνικά).

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης δεχθήκαμε μια επίσκεψη από τον κο Ριζάκο εκπρόσωπο της ΜΚΟ «Αίτημα» συνοδευόμενο από το Διευθυντή του σχολείου.

Ο κος Ριζάκος μας έκανε μια σύντομη παρουσίαση της ΜΚΟ που εκπροσωπούσε και στη συνέχεια συζήτησε με τους μαθητές για το πρόγραμμα και ενδιαφέρθηκε για την οργάνωση του, τη συνεργασία και την προβολή του έργου. Μας διαβεβαίωσε, ότι θα μεταφέρει τις εμπειρίες του στην ολομέλεια της ΜΚΟ και θα τις παρουσιάσει.

Οι μαθητές, ιδιαίτερα οι αλλοδαποί, έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον και θέλησαν να πληροφορηθούν σχετικά με θέματα, που τους αφορούν. Η συζήτηση ήταν ενδιαφέρουσα και άφησε σε όλους τις καλύτερες εντυπώσεις.

Στο τελευταίο εικοσάλεπτο μια ομάδα μαθητών ασχολήθηκε με την καταγραφή των άρθρων πάνω σε χαρτόνι ενώ μια άλλη έγραψε σε πολλές γλώσσες «Καλή χρονιά».

Τελειώνοντας η συνάντηση ορίστηκε το θέμα της επόμενης: η συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου, τα αποτελέσματα του οποίου είναι χρήσιμα για τη συνέχεια του προγράμματος .

3^η Συνάντηση, 10-1-2014.

Θέμα: συμπλήρωση ερωτηματολογίου.

Το ερωτηματολόγιο αποτελούνταν από 4 μεγάλες ενότητες και 46 ερωτήσεις. Δημιουργήθηκε με σκοπό να διευκολύνει την συνεργασία μας με τους μαθητές και καταρχήν μοιράστηκε σε όλα τα παιδιά. Στη συνέχεια οι καθηγήτριες ανέλαβαν μια ομάδα η καθεμία και ασχολήθηκαν με τη συμπλήρωση του.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα, που αντιμετωπίσαμε ήταν η κατανόηση των ερωτήσεων μιας και αρκετά παιδιά δεν γνωρίζουν καλά την ελληνική γλώσσα και δυσκολεύονται στο γραπτό λόγο (μαθητές από τις τάξεις υποδοχής).

Οι υπόλοιποι μαθητές συζητούσαν τις απαντήσεις τους και προσπαθούσαν να λύσουν τις απορίες τους. Οπου ήταν χρήσιμο γινόταν παρέμβαση από τις εκπαιδευτικούς και αναλύαμε ερωτήσεις.

Σημαντικό ήταν το γεγονός, ότι με αφορμή το ερωτηματολόγιο ανακαλούσαν στη μνήμη τους γεγονότα και καταστάσεις και ο χρόνος της συνάντησης τελικά ήταν λίγος για να ολοκληρωθεί η συμπλήρωση.

Απαντήθηκαν οι δύο πρώτες ενότητες που αφορούσαν στην καταγωγή και στην οικογενειακή κατάσταση. Αξίζει εδώ να σημειωθεί, ότι οι απαντήσεις ήταν ανώνυμες και τα ερωτηματολόγια συγκεντρώθηκαν και φυλάχθηκαν στο σχολείο.

4^η Συνάντηση, 17-1-2014

Θέμα: συμπλήρωση ερωτηματολογίου (β' μέρος)

Οι μαθητές πήραν τα ερωτηματολόγια και συνέχισαν να απαντούν. Ακολουθήθηκε η ίδια διαδικασία και λύθηκαν οι απορίες από τους εκπαιδευτικούς, ενώ για τους μαθητές οι οποίοι δυσκολεύονταν με την ελληνική γλώσσα δόθηκε μεγαλύτερη βοήθεια.

Στη συνέχεια με τη βοήθεια των πολυμέσων παρουσιάστηκαν ιστοσελίδες επίσημων φορέων παγκοσμίου εμβέλειας για τη μετανάστευση και παρουσιάστηκαν δυο βίντεο με ιστορίες μεταναστών:

1. Αντελίνα, από το Κόσσοβο στην Ευρώπη από το 1991

2. Ριάν, μια Ιρανή στην Ευρώπη από το 2000

Οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να περιηγηθούν στη ιστοσελίδα:

<http://www.unhcr.gr/ekpaideysi/ekpaideytiko-yliko/artikel/5670d5a95899a03a66ca7475f6731b3d/ekpaideytiko-yliko-1.html?L=fnywjyznrlij>, όπου παίξαμε με το εκπαιδευτικό παιχνίδι online : ταξίδι φυγής. Τους άρεσε πολύ και δημιουργούσαν δικά τους σενάρια σχετικά με το παιχνίδι τα οποία αντλούσαν από τα βιώματά τους.

Τελειώνοντας ορίσαμε το θέμα της επόμενης συνάντησης: μετανάστευση στην Ελλάδα, μια προσέγγιση μέσα από την πληροφόρηση, τη μουσική, τη καθημερινότητα.

5^η Συνάντηση, 24-1-2014

**(από αυτή τη συνάντηση και μετά συμμετέχει
η Κοινωνική Λειτουργός του σχολείου)**

Θέμα: μετανάστευση

Οι μαθητές, εκ των οποίων αρκετοί είναι αλλοδαποί, είχαν εκφράσει την επιθυμία να μιλήσουν για τις εμπειρίες τους, την προσωπική τους ιστορία, τα προβλήματα που αντιμετώπισαν.

Ως αφορμή παρουσιάστηκαν στοιχεία για τη μετανάστευση από την παρουσίαση που βρίσκεται στον ιστότοπο του παραρτήματος του 6^{ου} Γυμνασίου (http://6gym-volou.mag.sch.gr/pararthma/GRSite/Activities/Year_10-11/Diagonismos_11/Diagonismos_11_GR/Immigration/metanasteush_2/index.html). Οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα δύνε και ένα slideshow (http://6gym-volou.mag.sch.gr/pararthma/GRSite/Activities/Year_10-11/Diagonismos_11/Diagonismos_11_GR/Immigration/metanasteush_1/index.html), να παρεμβαίνουν να συζητούν και να λύνουν τις απορίες τους, όπως και οι εκπαιδευτικοί.

Αναπτύχθηκε ένας γόνιμος και επικοινωνητικός διάλογος και το σημαντικό στοιχείο που προέκυψε ήταν το γεγονός, ότι οι αλλοδαποί μαθητές ξεδίπλωσαν την ψυχή τους και χαρακτηριστικά Αλβανοί μαθητές συζήτησαν και προσέγγισαν τους Αφγανούς και Πακιστανούς συμμαθητές τους χωρίς δεύτερες σκέψεις. Τέθηκε ένας σοβαρός προβληματισμός για τη διαμονή τους στην Ελλάδα, διότι η οικονομική

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

δυσπραγία έχει δημιουργήσει ανασφάλεια και σε αυτούς. Σε αυτό το σημείο και οι Έλληνες μαθητές εξέφρασαν τις ανησυχίες τους καθώς και τη διάθεσή τους να αναζητήσουν εργασία σε άλλες χώρες.

Η συνάντηση τελείωσε με την ανάθεση μιας εργασίας: παρουσίαση της οικονομική και πολιτική κατάσταση στις χώρες της Ανατολής.

6^η Συνάντηση, 31-1-2014

Θέμα: η παρουσίαση μιας μικρής ταινίας για την κοινωνική, πολιτική και οικονομική κατάσταση των χωρών της Ασίας, όπως Πακιστάν και Αφγανιστάν από όπου προέρχονται οι μαθητές.

Οι μαθητές από τις τάξεις υποδοχής και συγκεκριμένα από τον ξενώνα Αγριάς ανέλαβαν την παρουσίαση ενός βίντεο, το οποίο ετοίμασαν οι ίδιοι. Είχαν συζητήσει και ενημερωθεί για την θεματολογία και ασχολήθηκαν όλη την εβδομάδα συγκεντρώνοντας στοιχεία. Στη συνέχεια έγινε η σύνθεση και ένας από τα παιδιά ανέλαβε την παρουσίαση. Ήταν πολύ ενδιαφέρον και αποτέλεσε αφορμή για συζήτηση και σχολιασμό. Επίσης, οι μαθητές άνοιξαν την ψυχή τους και μίλησαν για τα προσωπικά τους βιώματα και τους λόγους φυγής από τη χώρα τους.

Μάλιστα ένας άλλος είχε φτιάξει ένα παραδοσιακό γλυκό με σμιγδάλι, το οποίο και μας πρόσφερε.

7^η Συνάντηση, 7-2-2014

8^η Συνάντηση, 14-2-2014

Θέμα: Διεθνής Μεταναστευτική Νομοθεσία.

Γλωσσάρι για τη Μετανάστευση.

Σε αυτή τη συνάντηση η συζήτηση περιστράφηκε γύρω από τους επίσημους όρους για τη Μετανάστευση. Οι μαθητές στο σύνολό τους βρήκαν ενδιαφέρον το βιβλίο, «Γλωσσάρι για την Μετανάστευση» το οποίο έχει γραφεί από το Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης. Αντιλήφθηκαν από την πρώτη στιγμή, ότι ναι μεν γνωρίζουν πολλές λέξεις, όμως δεν γνωρίζουν σε βάθος το νόημά τους. Έτσι, τα λάθη θα ήταν αναπόφευκτα σε περίπτωση που θα προσπαθούσαν την ερμηνεία τους.

Με προσοχή και πολλά παραδείγματα αρχίσαμε να εξηγούμε τους κυριότερους όρους. Ας σημειωθεί εδώ, ότι έγινε μια προεργασία από την ομάδα των εκπαιδευτικών, και μια προσεκτική επιλογή των πιο σπουδαίων λέξεων. Είχαν

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

επιλεχθεί παραδείγματα και σε κάθε περίπτωση γινόταν προσπάθεια τα παιδιά να αντιληφθούν σε βάθος την κάθε έννοια.

Τα παιδιά άκουσαν με προσοχή και διόρθωσαν τα λάθη τους. Η συζήτηση είχε και πρακτικά οφέλη, αφού σύγκριναν τις εμπειρίες τους σχετικά με την έκδοση εγγράφων για τη διαμονή τους στην Ελλάδα.

Εξαιτίας του γεγονότος, ότι ακόμη και με την επιλογή οι λέξεις ήταν πολλές χρησιμοποιήσαμε το χρόνο από δύο συναντήσεις.

9^η Συνάντηση 21-2-2014

Θέμα: Διαθρησκευτικότητα και Μετανάστευση.

Ένα ιδιαίτερα σοβαρό θέμα αγγίξαμε στην σημερινή συνάντηση. Όπως είχαμε θέσει τον στόχο από την αρχή την εις βάθος γνωριμία και αρμονική συνύπαρξη των μαθητών μας και αυτών του Παραρτήματος του 6^{ου} Γυμνασίου Βόλου. Ένα από τα «αγκάθια» ήταν και ο θρησκευτικός προσανατολισμός τους, ο οποίος παίζει πολύ σπουδαίο ρόλο στην καθημερινότητά τους καθώς και στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους. Για αυτό επιλέξαμε να γίνει μια καταρχήν παρουσίαση και συζήτηση σχετικά με το θέμα από τον Θεολόγο-Διευθυντή του σχολείου, ο οποίος δέχθηκε με μεγάλη χαρά και προθυμία.

Εκκινώντας την παρουσίαση φάνηκε η τάση για μια δημιουργική και εποικοδομητική συζήτηση. Ας σημειωθεί, ότι οι μαθητές μέσα από τις επισημάνσεις τους εξέφραζαν την διαφοροποίησή τους από την Χριστιανική θρησκεία. Η αντιμετώπιση του θέματος μέσα από τη ιστορική του διάσταση έδωσε την ευκαιρία να προσπεραστούν όλες αυτές οι μικροδιαφορές και άνοιξε το δρόμο για ένα γόνιμο διάλογο. Έγιναν συγκρίσεις πάνω σε θρησκευτικά πιστεύω των δυο κυριότερων θρησκειών, Χριστιανισμού και Ισλαμισμού και βρέθηκαν κοινά σημεία.

Οι μαθητές εξέφρασαν την νοσταλγία τους, για τον τρόπο που ασκούσαν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα και έλυσαν τις απορίες τους πάνω σε σημαντικά θρησκευτικά θέματα.

Γενικά η συζήτηση ήταν ανέλπιστα καλή αν και υπήρχε πάντα ο δισταγμός από την μεριά των εκπαιδευτικών μη τυχόν ανέβουν οι τόνοι.

10^η Συνάντηση 28-2-2014

**Χώρος συνάντησης: Αίθουσα πληροφορικής του Παραρτήματος του 6^{ου}
Γυμνασίου Βόλου στο Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων Βόλου.**

**Παρόντες: οι συμμετέχοντες μαθητές και καθηγητές από το Παράρτημα καθώς
και ο Διευθυντής του Εσπερινού Γυμνασίου Βόλου, και η συντονίστρια του
Προγράμματος.**

Η θεματολογία αυτή αναπτύχθηκε και στο Παράρτημα του 6^{ου} γυμνασίου Βόλου. Κατόπιν συνεννοήσεως με τον διευθυντή των Φυλακών δόθηκε άδεια στον Διευθυντή του Εσπερινού γυμνασίου και σε μια εκπαιδευτικό προκειμένου να παρουσιάσουν τη «Διαθρησκευτικότητα και Μετανάστευση» Για πρώτη φορά έγινε τέτοιου είδους παρουσίαση μέσα στο Γυμνάσιο Φυλακών μιας και είναι γνωστό, ότι δεν υπάρχει το μάθημα των Θρησκευτικών. Η εμπειρία για τους μαθητές-έγκλειστους και για τους εκπαιδευτικούς ήταν πρωτόγνωρη και άφησε τις καλύτερες εντυπώσεις. Χαρακτηριστικά αξίζει να αναφερθεί, ότι οι μαθητές κάθισαν περισσότερο από τον καθορισμένο χρόνο και άγγιξαν ζητήματα σημαντικά με ωριμότητα.

Από όλη τη συνάντηση προέκυψε ένα χρήσιμο συμπέρασμα: υπάρχει μεγάλη ανάγκη για συνέχιση τέτοιου είδους συναντήσεων, οι οποίες λειτουργούν αποφορτιστικά σε ένα δύσκολο περιβάλλον και απαλύνουν εντάσεις και διαφορές.

11^η Συνάντηση, 7-3-2014

**Θέμα: Συνάντηση με αντιπροσωπεία του 8^{ου} Λυκείου Βόλου Καθηγητριών και
μαθητριών με αφορμή το Πολιτιστικό Πρόγραμμα: «Ουτοπία»**

Η συνάντηση αυτή είχε μια διαφορετική θεματολογία. Οι μαθητές του Εσπερινού Γυμνασίου και οι μαθήτριες του 8^{ου} Λυκείου συζήτησαν για τη ζωή τους τα όνειρά τους και τα σχέδια για το μέλλον. Είχε προηγηθεί μια προεργασία σχετική με το αντικείμενο, διότι τα παιδιά έπρεπε να γνωρίζουν τι σημαίνει «Ουτοπία» και για αυτό το λόγο είχαμε αφιερώσει το 4^ο μέρος του ερωτηματολογίου με θέμα: «Τα σχέδια μου για το μέλλον».

Οι μαθήτριες είχαν ετοιμάσει μια σειρά από ερωτήσεις σχετικές με το θέμα και αφού ξεπεράστηκε η αμηχανία έγινε μια πολύ καλή και ειλικρινής συζήτηση. Μίλησαν για τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν στη ζωή τους, για τα πιο σημαντικά πράγματα και για τα όνειρά τους. Η ευγένεια, ο σεβασμός και η διακριτικότητα από

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

τη μεριά όλων των εμπλεκόμενων βοήθησαν να γίνει μια ουσιαστική προσέγγιση των θεμάτων.

Για όλα τα παιδιά η εμπειρία ήταν πρωτόγνωρη και άφησε πολύ θετικές εντυπώσεις. Διαπίστωσαν, ότι συναντήθηκαν δυο διαφορετικοί κόσμοι με κοινό σημείο αναφοράς το σχολείο. Μεγάλη εντύπωση στις μαθήτριες του 8^{ου} Λυκείου έκανε το γεγονός, ότι οι μαθητές του Εσπερινού Γυμνασίου εργάζονται από μικρή ηλικία για να εξασφαλίσουν την επιβίωσή τους και το απόγευμα παρακολουθούν τα μαθήματα για να εξασφαλίσουν μια καλύτερη ζωή. Έχουν συνηθίσει να πληρώνουν οι ίδιοι τους λογαριασμούς το νοίκι και να νοιάζονται για το παραμικρό.

Από την άλλη οι μαθήτριες επισήμαναν, ότι η δικιά τους καθημερινότητα ήταν μοιρασμένη ανάμεσα στο σχολείο, τα φροντιστήρια και τις εξόδους. Και φυσικά όπως χαρακτηριστικά είπε ένας μαθητής: «ζούμε στην ίδια πόλη, συχνάζουμε στα ίδια μέρη και όμως η ζωή μας είναι τόσο διαφορετική...».

Ήταν μια ιδιαίτερα φορτισμένη συνάντηση. Άφησε τις καλύτερες εντυπώσεις στα παιδιά καθώς άνοιξε ένας διάυλος επικοινωνίας ανάμεσα σε δυο σχολεία. Από τις κρίσεις των μαθητών αντιληφθήκαμε ότι:

- Για τα παιδιά του Εσπερινού, η συζήτηση τους βοήθησε να τονώσουν την αυτοεκτίμησή τους και να νιώσουν πόσο σημαντική είναι η προσπάθειά τους.
- Για τις μαθήτριες του 8^{ου} Λυκείου άνοιξε ένα «παράθυρο σε ένα άλλο κόσμο που ζει και εργάζεται αθόρυβα δίπλα τους. Ήταν μια πολύ συγκινητική εμπειρία κατά τα λεγόμενά τους.

12^η Συνάντηση. 14-3-2014

Θέμα: Οι διέξοδοι στην εκπαίδευση μετά το Γυμνάσιο.

Σε αυτή την συνάντηση θελήσαμε να μιλήσουμε για τα σχολεία, τα οποία προσφέρουν εφόδια στους μαθητές του Εσπερινού, έτσι ώστε να εξασφαλίσουν μια καλή εργασία. Με αφορμή το γεγονός, ότι είχε εκπονηθεί ένα Πρόγραμμα Αγωγής Σταδιοδρομίας σχετικό με το θέμα μας προσκλήθηκε και μίλησε η συντονίστρια του προγράμματος η κα Δήμητρα Χαντζηθάνου.

Οι μαθητές έδειξαν πολύ μεγάλο ενδιαφέρον γιατί προβληματίζονται ιδιαίτερα για την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Έγινε μια εποικοδομητική συζήτηση πάνω σε πρακτικά θέματα και σε προβληματισμούς που προέκυψαν από την ήδη μεγάλη εμπειρία τους σε χώρους εργασίας.. Υπήρξαν πολλές απορίες και

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

διαπιστώσαμε τελικά, ότι ήταν απαραίτητο να μας επισκεφθεί ένας υπεύθυνος από το γραφείο του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού διότι τα νέα δεδομένα δεν μας ήταν γνωστά και θα έπρεπε να ξεδιαλύνουμε πολλά σημεία.

Τέλος ανάμεσα στα θέματα που συζητήσαμε υπήρξε έντονος προβληματισμός για τις δομές, που στηρίζουν τους οικονομικά ασθενείς, την ασφάλιση των αλλοδαπών και των ημεδαπών εργαζόμενων. Καθ ύλην αρμόδια η Κοινωνική Λειτουργός του σχολείου μας ανέλαβε να βρει υλικό και να μας ενημερώσει.

13^η Συνάντηση, 14-3-2014

Θέμα: Κοινωνικές δομές της πόλης μας και φορείς ασφάλισης.

Η Κοινωνική Λειτουργός του σχολείου μας ανέλαβε να διερευνήσει τις κοινωνικές δομές του Δήμου Βόλου και να μας τις παρουσίασε. Επίσης, ασχολήθηκε με τις δομές ασφάλισης στην περιοχή μας και κυρίως με τα προβλήματα, που αντιμετωπίζουν οι αλλοδαποί μαθητές κατά την παραμονή τους στην χώρα μας.

Οι μαθητές έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και εξέφρασαν τις απορίες τους. Μάλιστα, πολλοί δεν γνώριζαν αρκετές από τις δομές του Δήμου Βόλου και τη λειτουργία τους.

Κατά γενική ομολογία, οι μαθητές έμειναν ευχαριστημένοι και θεώρησαν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα την όλη συνάντηση.

14^η & 15^η Συνάντηση, 21 & 28-3-2014

Θέμα: Καταγραφή βιωματικών εμπειριών .

Στη σημερινή συνάντηση ξεκινήσαμε την αφήγηση εμπειριών όσο αφορά στην μετανάστευση και την εργασία κατά την παιδική ηλικία.

Θέσαμε κάποιους άξονες πάνω στους οποίους θα «χτίζαμε» την εξιστόρηση των γεγονότων. Με δεδομένο το γεγονός, ότι αρκετοί μαθητές δεν έχουν ευχέρεια στο γραπτό λόγο ήταν απαραίτητο να έχουν κάποια βοήθεια και κάποιοι μαθητές μαζί με τις εκπαιδευτικούς ανέλαβαν τα χρέη γραμματέα. Με αυτό τον τρόπο δημιουργήθηκαν μικρές ομάδες και τα παιδιά μίλησαν για τις προσωπικές τους εμπειρίες ανώνυμα.

Στη συνέχεια συγκεντρώθηκαν τα γραπτά και μεταγράφηκαν χωρίς να επέμβουμε στον τρόπο γραφής για να έχουμε την αυθεντικότητα των λεγομένων. Η μόνη παρέμβαση ήταν όσο αφορά στην ορθογραφία και σε τυχόν εκφραστικά λάθη.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^οΥ ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

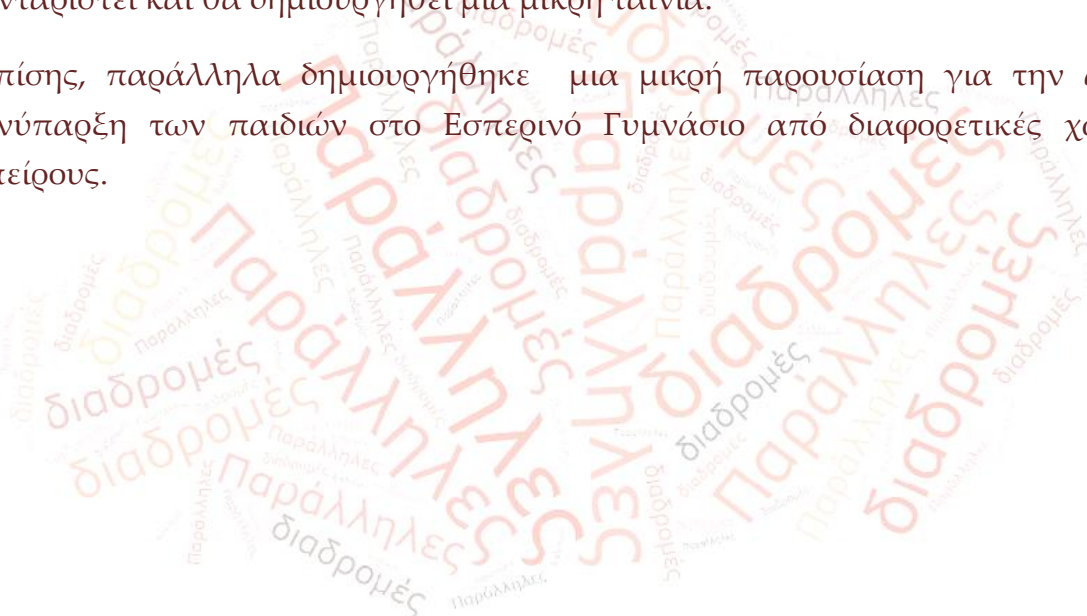
Η όλη εμπειρία άρεσε στα παιδιά και σε ορισμένες περιπτώσεις εντυπωσίασαν τα γεγονότα, γιατί μέσα από την αφήγηση προέκυψαν πολλές πληροφορίες για τον τρόπο ζωής στις ισλαμικές χώρες τις οποίες για πρώτη φορά μάθαιναν και κατά τα λεγόμενά τους δεν υπήρχε περίπτωση να ενημερωθούν διαφορετικά. Και το πιο σπουδαίο οι σχέσεις ανάμεσα στους μαθητές έγιναν ακόμη καλύτερες.

16^η Συνάντηση, 4-4-2014

Θέμα: Καταγραφή Βιωματικών εμπειριών-Βιντεοσκόπηση.

Με δεδομένη την προηγούμενη συνάντηση κάποιοι μαθητές ενήλικες συναίνεσαν στο να μιλήσουν στο φακό για τις εμπειρίες τους. Έτσι μια μαθήτρια ανέλαβε το ρόλο της δημοσιογράφου και τους έκανε τις ερωτήσεις. Το υλικό που προέκυψε θα μονταριστεί και θα δημιουργηθεί μια μικρή ταινία.

Επίσης, παράλληλα δημιουργήθηκε μια μικρή παρουσίαση για την αρμονική συνύπαρξη των παιδιών στο Εσπερινό Γυμνάσιο από διαφορετικές χώρες και Ηπείρους.

Ημερολόγιο του Παραρτήματος του 6^{ου} Γυμνασίου

Στην 1^η συνάντηση (10 Δεκεμβρίου 2013) ο υπεύθυνος του προγράμματος, εκπαιδευτικός Ιωάννης Φόβος, και οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν Άννα Γεωργίου και Ελένη Τσιαρδακλή, συγκεντρώσαμε τους μαθητές που είχαν επιλεγεί για το πρόγραμμα. Γνωστοποιήσαμε στα παιδιά το θέμα που θα μας απασχολήσει κατά τη διάρκεια του επόμενου χρονικού διαστήματος και σε συνεργασία μαζί τους δόθηκε το όνομα της ομάδας «**Έγκλειστοι χωρίς σύνορα**», ενώ συντάξαμε το συμβόλαιο με τους όρους του οποίου θα προχωρήσει η συνεργασία μας. Κάποια παιδιά έχουν ήδη συμμετάσχει σε πρόγραμμα τα προηγούμενα έτη, ενώ όλα εκδήλωσαν ενδιαφέρον για το θέμα και για τη συνεργασία με το εσπερινό γυμνάσιο και ειδικά για το ενδεχόμενο να πραγματοποιηθεί στο σχολείο μας επίσκεψη μαθητών του άλλου σχολείου. Οι όροι του συμβολαίου μας είναι:

1. να μη λείπουμε αδικαιολόγητα από τις προγραμματισμένες συναντήσεις μας
2. να σεβόμαστε τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας
3. να συμμετέχουμε όλοι ισάξια στην ομάδα
4. να εκφράζουμε ελεύθερα τις σκέψεις μας
5. να υπάρξει εχεμύθεια
6. η πλειοψηφία αποφασίζει

Στη συνέχεια δώσαμε στα παιδιά να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο, χωρισμένο σε τέσσερις θεματικές ενότητες, το οποίο σκιαγραφεί την εικόνα του κάθε μαθητή που συμμετέχει στο πρόγραμμα.

Η επεξεργασία των απαντήσεων έδωσε ένα σύνολο στοιχείων που εμφανίζονται στην παρουσίαση.

Στην 2^η συνάντηση (17 Ιαν. 2014) αρχίσαμε την πρώτη ενότητα του προγράμματος με θέμα «**μετανάστευση**». Η συζήτηση πραγματοποιήθηκε με την παράλληλη προβολή οπτικοακουστικού υλικού. Παραθέτουμε τα αποτελέσματά της:

- 1) οι μαθητές μας θεωρούν **α)** την Αλβανία χώρα-πέραςμα για την Ευρώπη (η πλειοψηφία τους είναι αλβανικής καταγωγής) και **β)** την Τουρκία γέφυρα μεταναστών από τη Μ. Ασία.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^οΥ ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

- 2) σε σχετικό λεξιλόγιο που προβλήθηκε οι μαθητές: α) εντόπισαν τους συνώνυμους όρους αλλοδαπός και αλλογενής και β) αφού κατανόησαν τη διαφορά των όρων μετανάστης – πρόσφυγας, αναφέρθηκαν ειδικά στην κατηγορία των πολιτικών προσφύγων στην πατρίδα τους στο παρελθόν και εξέφρασαν και την αντίρρησή τους για την απέλαση των αλλοδαπών κρατουμένων που δεν έχουν την ελληνική υπηκοότητα. Ο όρος «παλιννοστούντες» τους ήταν άγνωστος και το κατάλαβαν με το παράδειγμα των Αλβανών συμπατριωτών τους που στις μέρες μας γυρίζουν στην πατρίδα τους. Ο όρος «ασυνόδευτοι ανήλικοι» που προβλήθηκε τους ήταν γνωστός, αφού πολλοί από αυτούς έχουν έρθει στην Ελλάδα χωρίς τους γονείς τους, οδηγούμενοι από άτομα που πληρώθηκαν για το σκοπό αυτό (χωρίς να το γνωρίζουν οι γονείς τους). Στη συνέχεια εξηγήσαμε τον όρο «αιτών άσυλο». Οι μαθητές δε γνώριζαν την πρώτη λέξη και, αφού κατανόησαν τον όρο, αναφέρθηκαν σε προσωπικές τους εμπειρίες λέγοντας ότι κάποιος αλλοδαπός ζητά άσυλο, όταν έρχεται χωρίς χαρτιά ή όταν θέλει να ξεφύγει από τη «βεντέτα» που υπάρχει στη χώρα του. Επίσης ανέφεραν ότι για να μείνουν τα ανήλικα παιδιά στην Ελλάδα, χρειάζεται να τα προστατεύει κάποιος ενήλικος. Τέλος σχολιάσαμε τον όρο «Ευρωπαίος πολίτης», τον οποίο χαρακτηρίσαμε ως οικονομικό όρο που αποκλείει κράτη που δεν ανήκουν οικονομικά στην Ευρώπη.
- 3) Στη συνέχεια της συζήτησης – και πάντα με το σχετικό εποπτικό υλικό – αναζητήθηκαν οι αιτίες της μετανάστευσης. Οι λόγοι που επισήμαναν οι μαθητές είναι οι ακόλουθοι: οικονομικοί (ανεργία), κοινωνικοί (βεντέτα), πολιτικοί. Συμπληρώσαμε και δυο ακόμη λόγους, τον πόλεμο και τα φυσικά αίτια, ενώ οι μαθητές ανέφεραν ότι στην Αλβανία επί Χότζα απαγορεύονταν να φύγει κάποιος από την πατρίδα.
- 4) Ακολούθως, συζητήθηκαν τα προβλήματα των μεταναστών και από την προσωπική εμπειρία των μαθητών επισημάνθηκαν α) η γλώσσα, β) η άδεια παραμονής, γ) ο ρατσισμός (που δημιουργεί πρόβλημα στο μέλλον), δ) η εύρεση εργασίας και σπιτιού.
- 5) Έπειτα προβλήθηκε ένα σκίτσο και μόνοι τους αντιλήφθηκαν το θέμα του, που ήταν οι απελάσεις των ξένων από την Ευρώπη και γενικά η εχθρικότητα της Ευρώπης απέναντι στους ξένους.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

- 6) Όταν σχολιάσαμε τους λόγους εγκατάστασης μεταναστών ανά περιφέρεια στην Ελλάδα με βάση ένα στατιστικό πίνακα, τα παιδιά επισήμαναν ως πρώτο την εργασία και ως πιο σπάνια τις σπουδές.
- 7) Αυτό που προξένησε ιδιαίτερη εντύπωση είναι η παραδοχή των μαθητών ότι δικαιολογημένα θεωρούνται οι ίδιοι υπεύθυνοι για την αύξηση της εγκληματικότητας στη χώρα μας. Ως αιτίες του φαινομένου ανέφεραν **α)** την έλλειψη μόρφωσή τους, **β)** την αδικία που υφίστανται στην εργασία, **γ)** την περιθωριοποίηση και το ρατσισμό και **δ)** την επιθυμία τους για οικονομική άνεση με χρήματα εύκολα αποκτημένα. Σε αντίθεση με την παραπάνω παραδοχή οι μαθητές μας διαφωνούν μεταξύ τους ως προς το να θεωρούν ότι οι ξένοι αποτελούν απειλή για την εθνική συνοχή και επισημαίνουν **α)** ότι αν οι Έλληνες δεν θέλουν να επηρεαστούν, δεν υπάρχει πρόβλημα και **β)** ότι κάποιοι αλλοδαποί βαπτίζονται χριστιανοί για λόγους συμφέροντος. Οι μαθητές μας, επίσης, θεωρούν ότι τα MME καλλιεργούν ξενοφοβικό κλίμα, αφού δημοσιοποιούν ληστείες και εγκληματικές πράξεις, τις οποίες αναφέρουν ότι διαπράττουν Αλβανοί.
- 8) Στο τέλος της συνάντησης εξηγήθηκε ο όρος «γκέτο», τον οποίο δεν γνώριζαν ακριβώς, παρόλο που τον είχαν ακούσει, και κατανόησαν μέσα από συζήτηση και παραδείγματα ότι πρόκειται για περιοχές, όπου κατοικούν συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες.

Στην 3^η συνάντηση (20 Ιαν. 2014 συνεχίστηκε η συζήτηση με θέμα τη «Μετανάστευση». Αρχικά προβλήθηκε λεξιλόγιο που αποτελούνταν από δύο στήλες με τίτλο αντίστοιχα **α)** Μετανάστης και **β)** Πολιτεία. Στην α' στήλη με τον τίτλο Μετανάστης περιέχονταν οι παρακάτω όροι (τους οποίους εξηγήσαμε στους μαθητές, αφού πρώτα τους ρωτούσαμε, αν γνώριζαν τη σημασία στους), που αφορούσαν τα συναισθήματά και τα βιώματά των μεταναστών:

- I. Απαισιοδοξία: ο όρος ήταν άγνωστος στους μαθητές και τους εξηγήσαμε ότι πρόκειται για αρνητική σκέψη, που αφορά στο μέλλον.
- II. Επιθετική συμπεριφορά: τη δέχονταν οι μαθητές και ως κύριο λόγο πρόβαλλαν το ρατσισμό.
- III. Αδυναμία εύρεσης εργασίας: κάποια παιδιά ταλαιπωρήθηκαν να βρουν δουλειά, επειδή δεν γνώριζαν την ελληνική γλώσσα.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^οΥ ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

IV. Γκετοποίηση: εξηγήσαμε τον όρο στην προηγούμενη συνάντηση. Τα παιδιά συμπληρωματικά επεσήμαναν ότι η γκετοποίηση ίσχυε στην Αμερική και όχι στην Ευρώπη. Επίσης δώσαμε τον όρο περιθωριοποίηση ως συνώνυμο του όρου «γκετοποίηση» και μας έδωσαν σωστά ως αντίθετο τον όρο «κοινωνικοποίηση».

Στη συνέχεια εξετάσαμε τους όρους της δεύτερης στήλης για το πώς η Πολιτεία αντιμετωπίζει τους μετανάστες. Οι όροι που εξετάστηκαν είναι οι παρακάτω:

- I. Εξέγερση μεταναστών: ως αιτία οι μαθητές αναφέρουν το γεγονός ότι οι μετανάστες «αντιμετωπίζονται σαν ζώα» και ότι «δεν βρίσκουν το δίκιο τους στην αστυνομία».
- II. Έλλειψη αξιοκρατίας: η λέξη αξιοκρατία τους ήταν άγνωστη. Τους την εξηγήσαμε, αφού τους δείξαμε ότι είναι σύνθετη (δηλ. άξιος και κρατώ) και ότι η λέξη κρατώ σημαίνει επικρατώ. Πέρα από την ανάλυση της λέξης «αξιοκρατία» τα παιδιά ανέφεραν ότι «οι άξιοι δεν χρειάζεται να φαίνονται, αρκεί να περνούν καλά». Για να καταλάβουν όμως τη σημασία της αξιοκρατίας, τους θέσαμε το παρακάτω ερώτημα: «Τι θα γίνει αν μας κυβερνούν οι ανάξιοι;». Με τη συζήτηση που ακολούθησε οι μαθητές συνειδητοποίησαν τη σημασία της αξιοκρατίας.
- III. Παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων: είπαμε στα παιδιά ότι η παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μας αφορά όλους και ότι μπορεί να πάρει διάφορες μορφές (δηλ. κατά της ιδιοκτησίας, της ζωής κλπ.). Κάποιος μαθητής εξέφρασε την άποψη ότι «τα ανθρώπινα δικαιώματα βρίσκονται μέσα σε μια βιτρίνα», δηλ. δεν εφαρμόζονται. Τα παιδιά επίσης εκφράζοντας τις προσωπικές τους εμπειρίες αναφέρθηκαν στην έλλειψη κοινωνικού κράτους και έδωσαν ως παράδειγμα την αδυναμία τους κράτους να καλύψει τα ασφαλιστικά δικαιώματα των πολιτών. Στην πατρίδα τους, την Αλβανία, κρατική σύνταξη παίρνουν μόνο οι δημόσιοι υπάλληλοι, ενώ οι υπόλοιποι πληρώνουν ιδιωτική ασφάλιση. Στη συζήτηση σχολιάστηκε επίσης το υψηλό όριο συνταξιοδότησης και η κατάργηση της πρόωρης σύνταξης
- IV. Απαξίωση ισότητας: η πρώτη λέξη ήταν άγνωστη στους μαθητές, οι οποίοι ανέφεραν, αφού τους εξηγήσαμε τις λέξεις, ότι η πολιτεία περιφρονεί τους μετανάστες και ίσως τελικά, όχι μόνο αυτούς, αφού περικόπτονται οι μισθοί όλων εργαζομένων. Οι μαθητές είναι γνώστες της κοινωνικής πραγματικότητας στην Ελλάδα και παρακολουθούν συστηματικά όσα

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

συμβαίνουν μέσω της τηλεόρασης και συμφώνησαν όλοι με τις τοποθετήσεις κάποιων για απαξίωση των εργαζομένων.

- V. Προτάσεις για συνύπαρξη χωρίς προβλήματα: αρχικά ερμηνεύθηκε η λέξη «συνύπαρξη» και εξετάστηκαν μια-μια οι προτάσεις που μπορούν να βοηθήσουν την αρμονική συμβίωση ημεδαπών και αλλοδαπών. Η πρώτη πρόταση που προβλήθηκε ήταν η αποδοχή του διαφορετικού. Οι μαθητές ανακαλώντας προσωπικές τους εμπειρίες, ανέφεραν ότι δεν εισέπραξαν την καχυποψία όταν ήρθαν στην Ελλάδα σε μικρή ή εφηβική ηλικία, ενώ αντίθετα κάποιοι που ξαναγύρισαν στην Αλβανία αντιμετώπιστηκαν στη χώρα τους ως ξένοι. Μαθητές από την Αλγερία ανέφεραν ότι ένιωσαν την καχυποψία του κόσμου, επειδή δεν γνώριζαν τη γλώσσα. Οι ίδιοι μας είπαν ότι οι Κοσοβάρους δέχονται τους ξένους, γιατί οι ίδιοι έχουν ζήσει πολέμους και ήταν πρόσφυγες στο παρελθόν. Τα παιδιά ανέφεραν επίσης ότι οι Τούρκοι είναι χειρότεροι από τους Έλληνες ως προς την αποδοχή των αλλοδαπών, ενώ οι Ιταλοί είναι λιγότερο ρατσιστές, όπως επίσης και οι Έλληνες του εξωτερικού (επειδή όπως είπαν τα παιδιά έχουν φύγει κι αυτοί), σε αντίθεση με τους Έλληνες της επαρχίας, οι οποίοι πολλές φορές δεν τους πλήρωναν τα μεροκάματά τους. Βασικός παράγοντας αυτών των διαφορετικών συμπεριφορών είναι η μόρφωση.

Στην 4^η **συνάντηση** (23 Ιαν. 2014) ολοκληρώθηκε η διαπραγμάτευση του θέματος «Μετανάστευση» με την προβολή δυο σχετικών βίντεο-παρουσιάσεις που συνοδεύτηκαν από σχετικά τραγούδια (κάποια παιδιά μάλιστα αναγνώρισαν και εικόνες από την πατρίδα τους).

- I. Το πρώτο βίντεο έκλεινε με ομότιτλο του θέματος του προγράμματος ποίημα του Μπ. Μπρέχτ, που σχολίαζε ειδικά την αίσθηση της εξορίας των μεταναστών. Τα παιδιά συμμερίζονται το συναίσθημα αυτό και δηλώνουν ότι δε νιώθουν την Ελλάδα πατρίδα τους (μάλιστα κατηγορούν όσους από τους συμπατριώτες τους δηλώνουν ότι είναι Έλληνες). Ως κύρια αιτία μετανάστευσης τα παιδιά αναφέρουν την ανεργία. Κάποιος μαθητής αναφέρθηκε στην συνυπευθυνότητα όσων από τους πολίτες βλέπουν και δεν μιλούν. Επίσης, κάποιος άλλος μαθητής είπε ότι πάντα πρέπει να βοηθούμε αυτόν που δεν μπορεί να βοηθήσει τον εαυτό του.
- II. Το δεύτερο βίντεο περιείχε στατιστικά στοιχεία. Κάποιος μαθητής σχολίασε ότι είναι παγκόσμιο σχέδιο η μετανάστευση των λαών. Οι μαρτυρίες των

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^οΥ ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

μεταναστών επιβεβαιώνονται από τα παιδιά και μάλιστα ένας μαθητής μας ανέφερε το εξής: «οι Αλβανοί έφυγαν πανικόβλητοι το 1997 από την Αλβανία παίρνοντας μαζί τους όπλα, ζώα, ενώ όσοι έμειναν και ήταν γεννημένοι μετά από το '90 έπαιρναν στρέμματα είτε από το κράτος είτε παράνομα». Στα στατιστικά στοιχεία φαίνονταν ότι το 50% των εκτοπισμένων είναι παιδιά, τα οποία συνήθως εκτοπίζονται βίαια, λόγω πολέμου και τα οποία υφίστανται τραυματισμούς και ακρωτηριασμούς των μελών τους. Τα παιδιά αυτά μένουν άστεγα, με ψυχολογικά τραύματα, χωρίς να προστατεύονται τα δικαιώματά τους. Το συμπέρασμα στο οποίο καταλήξαμε με τους μαθητές είναι ότι τα παιδιά αποτελούν τα μεγαλύτερα θύματα. Ένα άλλο χαρακτηριστικό γνώρισμα των μεταναστών, όπως διαπιστώθηκε από τη συζήτησή μας είναι οι έντονες μνήμες που έχουν οι μετανάστες από τη ζωή στην πατρίδα και ιδιαίτερα από τα παιδικά χρόνια.

Στην 5^η συνάντηση (7 Φεβ. 2014 ο στόχος ήταν να συντάξουμε ένα γλωσσάρι για τη μετανάστευση με βάση το Διεθνές Μεταναστευτικό Δίκαιο. Στους μαθητές προβλήθηκε μια παρουσίαση με μεταναστευτικούς όρους και μετά από συζήτηση σκεφτήκαμε να χωρίσουμε τους όρους αυτούς σε 3 κατηγορίες: **i)** σ' αυτούς που γνωρίζουν, **ii)** σ' αυτούς που δεν γνωρίζουν και **γ)** σ' αυτούς που γνωρίζουν λανθασμένα.

- I. Οι γνωστοί στους μαθητές όροι ήταν οι ακόλουθοι: αλλοδαπός, είσοδος, απαγωγή, άσυλο (πολιτικό· μάλιστα για τον όρο αυτό έδωσαν ως συνώνυμη τη λέξη «προστασία»), πιστοποιητικό γέννησης, χρηματική εγγύηση (τα παιδιά από την προσωπική τους εμπειρία αντιλαμβάνονται τον όρο ως δέσμευση του αλλοδαπού ότι δε θα παραβεί τους όρους παραμονής), σύνορα, έλεγχος συνόρων, δελτίο ταυτότητας, σημείο ελέγχου, παιδική εκμετάλλευση.
- II. Οι λέξεις που δεν γνώριζαν τα παιδιά ήταν οι ακόλουθες: αμνηστία (δόθηκαν ως συνώνυμες οι λέξεις «συγχώρεση» και παραχώρηση ασύλου», ενώ μας ανέφεραν ότι στην Αλβανία δίνεται και στις μέρες μας αμνηστία σε κρατούμενους), αιτών (αρχικά δεν μπόρεσαν να καταλάβουν τη σημασία της, όμως στη συνέχεια με την αναφορά της λέξης «αίτηση» που προέρχεται από την ίδια οικογένεια έγινε κατανοητή), άφιξη-αναχώρηση (οι λέξεις έγιναν κατανοητές, αφού τους δόθηκαν τα ρήματα έρχομαι/φτάνω και αναχωρώ), διπλωματικό άσυλο (γνώριζαν το πολιτικό άσυλο και τους εξηγήσαμε τη διαφορά διπλωματικού και εδαφικού ασύλου), brain drain (ο όρος ήταν εντελώς

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

άγνωστος και τους εξηγήσαμε ότι έτσι ονομάζεται η μετανάστευση ταλαντούχων ατόμων που δεν αξιοποιούνται στη χώρα τους).

III. Από τους όρους που προβλήθηκαν δεν βρέθηκαν κάποιοι που τα παιδιά να γνωρίζουν με λανθασμένη σημασία.

Στο ερωτηματολόγιο που είχε δοθεί στους μαθητές στην τελευταία ενότητα που αφορούσε ερωτήσεις για το μέλλον υπάρχει μια ερώτηση σχετικά με το πως φαντάζονται την ιδανική πολιτεία στην οποία θα ήθελαν να ζουν και να νιώθουν ευτυχημένοι. Σε αυτήν την ερώτηση τους είχαμε πει να μην απαντήσουν τότε, γιατί θα διαπραγματευτούμε το θέμα σε συνεργασία με τους μαθητές του 8^{ου} Λυκείου Βόλου. Έτσι στην αρχή της 6^{ης} **συνάντησης** διαβάσαμε στους μαθητές επιστολή των μαθητών του 8^{ου} Λυκείου, που συμμετέχουν σε πολιτιστικό πρόγραμμα με τίτλο «Αναζητώντας την Ουτοπία». Οι συντάκτες της επιστολής ζήτησαν από το σχολείο μας να συνεργαστεί μαζί τους και ενδιαφέρονται να εκφράσουν οι μαθητές μας τις σκέψεις τους μέσω κειμένου, ζωγραφιάς ή τραγουδιού, προκειμένου να τους βοηθήσουμε στην πραγματοποίηση της εργασίας τους.

Στη συνέχεια εξηγήσαμε τη λέξη ουτοπία δίνοντας ως συνώνυμό της τον όρο «ιδανική πολιτεία». Δόθηκε έτσι η αφορμή να τους παρουσιάσουμε την «ιδανική πολιτεία» του αρχαίου Έλληνα φιλόσοφου, του Πλάτωνα στην οποία κυριαρχούν αξίες που διασφαλίζουν τη δικαιοσύνη. Τα παιδιά συμφώνησαν με την άποψη του Πλάτωνα και συμπλήρωσαν ότι οι νόμοι είναι ανθρώπινο κατασκεύασμα και ότι φτιάχτηκαν για να καταπατούνται. Οι μαθητές επίσης πιστεύουν ότι στην ιδανική πολιτεία δεν υπάρχουν κοινωνικά προβλήματα.

Ενώ συνεχίζονταν η συζήτηση ρωτήσαμε τους μαθητές μας για τον τρόπο λειτουργίας της δικαιοσύνης στην ιδανική πολιτεία. Τα παιδιά υποστήριξαν ότι λογικά θα ίσχυε η δίκαιη μεταχείριση των πολιτών. Στο ίδιο πλαίσιο τα ρωτήσαμε για το ποια κοινωνική τάξη θα θέσπιζε τους νόμους. Πριν απαντήσουν έγινε αναφορά στα τρία μέρη από τα οποία αποτελείται η ψυχή: **α)** το λογιστικό (λογική) **β)** το θυμοειδές (συναισθήματα) και **γ)** το επιθυμητικό (ένστικτα). Ανάλογα με το τι υπάρχει μέσα στον κάθε άνθρωπο, οι άνθρωποι διακρίνονται **α)** στους κυβερνώντες, **β)** στους φρουρούς (φύλακες) και **γ)** στους δημιουργούς, τεχνίτες (απλούς πολίτες). Μετά την παρουσίαση των απόψεων του Πλάτωνα οι μαθητές κατέθεσαν τα εξής:

- «Στον άνθρωπο μπορεί να ισορροπούν και τα τρία μέρη της ψυχής».

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

- «Ισχύει η ισότητα των ανθρώπων, αλλά διαχωρίζονται τα καθήκοντά τους».
- «Η θρησκεία καθορίζει νόμους/όρους, ενώ σημαντικός είναι και ο ρόλος της συνείδησης».
- «Δικαιώνονται οι άνθρωποι που γράφουν το όνομά τους στην ιστορία».

Καθώς ολοκληρώνονταν η συζήτηση κάναμε λόγο για την κοινοκτημοσύνη στον Πλάτωνα και τα παιδιά διαφώνησαν πλήρως. Οι απόψεις τους δίστανται αναφορικά με το αν θα είναι απαραίτητα τα χρήματα στην ιδανική πολιτεία (μάλιστα μερικά θεωρούν ότι όλοι θα απασχολούνται με την ανταλλακτική οικονομία), ενώ τέλος θεωρούν αδικία το να κυβερνούν οι πλούσιοι.

Στην 7^η **συνάντηση** συνεχίστηκε η διαπραγμάτευση του γλωσσάριου με μεταναστευτικούς όρους που είχε αρχίσει στην 5^η συνάντηση και ο διαχωρισμός των λέξεων που συζητήσαμε διεξοδικά, όπου διαπιστώθηκε ότι στους μαθητές ήταν γνωστές οι παρακάτω λέξεις:

α) Σύνταγμα: γνώριζαν ότι το Σύνταγμα ενός κράτους περιέχει νόμους και εμείς τους επισημάναμε ότι καταρχήν το Σύνταγμα καθορίζει τη μορφή του πολιτεύματος και έτσι δόθηκε η αφορμή να σχολιάσουμε βασικά είδη πολιτευμάτων, οι μαθητές που έχουν αλβανική καταγωγή μας είπαν ότι η πατρίδα τους είχε βασιλιά πριν τη δικτατορία του Χότζα, ενώ οι μαθητές από τη Βουλγαρία γνώριζαν ότι η πατρίδα τους στις μέρες μας έχει βασίλισσα. Γενικά η συζήτηση είλκυσε το ενδιαφέρον των μαθητών, οι οποίοι είναι ενήμεροι για την επικαιρότητα και δείχνουν ενδιαφέρον για το σχολιασμό της.

β) Προξενείο: η λέξη ήταν γνωστή στα παιδιά, που μας έδωσαν τη συνώνυμη λέξη προσβεία. Οι μαθητές που έχουν βουλγαρική καταγωγή μας ανέφεραν ότι το προξενείο της χώρας τους, τους ενημέρωσε ότι μπορεί να τους προσφέρει είδη πρώτης ανάγκης και μάλιστα να τους παρέχει και δικηγόρο σε περίπτωση που δε διαθέτουν οι ίδιοι. Τα παιδιά επίσης γνωρίζουν ότι η πατρίδα τους δίνει ένα συγκεκριμένο ποσό καθημερινά για κάθε κρατούμενο. Με αφορμή τα παραπάνω τα παιδιά αναφέρθηκαν στο πρόβλημα χωρητικότητας που υπάρχει στις φυλακές στην Ελλάδα και γνωρίζουν ότι οι ελληνικές φυλακές έχουν κατασκευαστεί για να φιλοξενήσουν λιγότερα άτομα από όσα τελικά στεγάζουν.

γ) κράτηση: ο όρος ήταν στα παιδιά γνωστός, αλλά τους εξηγήσαμε τη διαφορά ανάμεσα στην ποινική κράτηση (φυλάκιση) και στη διοικητική κράτηση (απέλαση).

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

δ) Μετανάστης με νόμιμα έγγραφα: σε σχετική ερώτησή μας τα παιδιά μας αναφέρουν ότι η VISA εγγυάται τη νομιμότητα για τους ενήλικους (κάποιοι ήρθαν στην Ελλάδα κρυφά ως ανήλικοι) κι εμείς συμπληρώσαμε ότι κάποιες ευρωπαϊκές χώρες έχουν συγκεκριμένο όριο μεταναστών. Επίσης, οι μαθητές σχολίαζαν τη συμβολή των μεταναστών στην οικονομία καθώς καταλαμβάνουν θέσεις εργασίας που απαξιώνουν οι ντόπιοι, γιατί οι δουλειές αυτές έχουν αυξημένη δυσκολία (γεωργία, κτηνοτροφία, οικοδομή).

Οι άγνωστες στους μαθητές λέξεις ήταν οι ακόλουθες:

α) διεθνές έγκλημα: τα παιδιά δεν γνώριζαν τη λέξη διεθνές και τους είπαμε ότι αφορά όλο τον κόσμο, ενώ τους αναφέραμε το γνωστό σ' αυτούς όρο «διεθνής απέλαση». Γνωρίζουν ότι η ισόβια απέλαση δεν αίρεται, ενώ η απέλαση μέχρι 5 χρόνια δεν ισχύει αν πληρώσει κάποιος. Επίσης, τους δώσαμε ένα παράδειγμα διεθνούς εγκλήματος, που είναι η γενοκτονία και γνώριζαν τη γενοκτονία των Εβραίων.

β) Επιμέλεια: δώσαμε στα παιδιά τις συνώνυμες λέξεις ευθύνη, φροντίδα.

γ) in custody: επειδή η λέξη είναι αγγλική εξηγήσαμε στους μαθητές ότι ο όρος αφορά την προφυλάκιση του κρατούμενου μέχρι να δικαστεί (κατάσταση που βιώνουν οι μαθητές μας).

δ) εθνικό δίκαιο: η πρώτη λέξη ήταν τελείως άγνωστη και γι' αυτό προσπαθήσαμε να τους εξηγήσουμε τον όρο «ήθη και έθιμα» μέσα από παραδείγματα.

ε) διπλωματική προστασία: ο όρος δυσκόλεψε τα παιδιά και τους εξηγήσαμε ότι πρόκειται για προστασία των πολιτών ενός κράτους, όταν αυτοί βρίσκονται σε άλλο κράτος, που αντιμετωπίζει εσωτερική αναταραχή. Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συνάντηση με τα παιδιά. Τα οποία έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και συμμετείχαν σχεδόν στο σύνολό τους στη συζήτηση.

Η 8^η συνάντηση είχε στόχο τη συμπλήρωση φωτοτυπιών με γλωσσικές ασκήσεις πολλαπλής επιλογής, που συντάξαμε με βάση το λεξιλόγιο του Διεθνούς Μεταναστευτικού Δικαίου και που εξηγήσαμε στις προηγούμενες συναντήσεις.

Οι όροι με τους οποίους ασχοληθήκαμε ήταν οι ακόλουθοι:

- Αποπλάνηση

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

- Ιθαγενείς (εξηγήσαμε στα παιδιά πως η ιθαγένεια αφορά την καταγωγή και την καινοτομία σε μια χώρα και δεν αφορά μόνο τους ινδιάνους).
- Απληστία (τα παιδιά γνωρίζουν ότι σημαίνει να είναι κάποιος ανικανοποίητος).
- Επαίτες (οι μαθητές γνώριζαν ότι είναι οι ζητιάνοι)
- Σύνορα (διευκρινίσαμε ότι συχνά τα σύνορα είναι νοητά).
- Δίπλωμα οδήγησης (οι μαθητές γνωρίζουν ότι δεν γίνεται εξακρίβωση στοιχείων αν το διαθέτει κάποιος, γιατί προϋποθέτει άδεια παραμονής).
- Πολίτες ≠ κάτοικοι (πολίτες είναι όσοι έχουν πολιτικά δικαιώματα).
- Σύνταγμα (ρωτήσαμε τα παιδιά αν γνωρίζουν το πολίτευμα της χώρας τους και μας είπαν ότι είναι το ίδιο με την Ελλάδα, η προεδρευόμενη κοινοβουλευτική δημοκρατία).
- Πρωτόκολλο (εξηγήσαμε ότι πρόκειται για έγγραφο με αριθμό αναγνώρισης από δημόσια υπηρεσία).
- Διεθνή εγκλήματα (δώσαμε ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα που είναι η τρομοκρατία, ή οποία αφορά όλα τα κράτη).
- Επιμέλεια, επίβλεψη (ο δεύτερος όρος αφορά την παρακολούθηση, τον έλεγχο από άνθρωπο ή μηχανήματα).
- Ανάδοχη οικογένεια (τα παιδιά γνώριζαν τι σημαίνει και τους εξηγήσαμε ότι η ανάδοχη οικογένεια ορίζεται από το κράτος).
- Απέλαση ≠ αποχώρηση (εξηγήσαμε ότι η δεύτερη γίνεται με τη θέληση κάποιου).

• <u>Μετανάστες</u>	<u>Οικονομικοί</u>	Ο όρος αφορά την εργασία
	<u>Οικολογικοί</u>	Ο όρος αφορά την καταστροφή σε μια χώρα
	<u>πολιτικοί</u>	Γίνεται λόγος για πολιτικό πρόβλημα σε μια χώρα

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

- Πράσινα σύνορα (ο όρος δεν ήταν γνωστός στα παιδιά και τους εξηγήσαμε ότι πρόκειται για νοητά σύνορα ανάμεσα στα σημεία ελέγχου δυο χωρών, είναι οι διχοτομημένες περιοχές, όπως η Κύπρος, το Κόσσοβο, το Μπέλφαστ.

• <u>Υγεία</u>	<u>Φυσική</u>	Προστατεύεται με οργανισμούς πρόνοιας
	<u>Πνευματική</u>	Παρέχεται μέσω παιδείας
	<u>Κοινωνική</u>	Εξασφαλίζεται με την προστασία από την εγκληματικότητα

• <u>Δίκαιο</u>	<u>Ποινικό</u>	Αφορά σωματικές βλάβες
	<u>Αστικό</u>	Αφορά διαφορές πολιτών
	<u>διεθνές</u>	Αφορά όλα τα κράτη

Όλοι οι όροι που προαναφέρθηκαν περιέχονται στις γλωσσικές ασκήσεις που δόθηκαν στους μαθητές και ήταν οι όροι που χρειάστηκε να συζητηθούν αναλυτικά, όπως καταγράφηκε μέσα στην τάξη. Οι μαθητές μας συμμετείχαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στη συζήτηση και αυτό φάνηκε από ότι ολοκληρώσαμε στη συνάντησή μας όλες τις ασκήσεις που προγραμματίσαμε.

Στην 9^η συνάντηση (28-2-2014) επισκέφτηκε το σχολείο μας ο δ/ντής του Εσπερινού Γυμνασίου Βόλου, καθηγητής θεολόγος Ζαχαρός Αποστόλης, μαζί με τη, μέχρι την προηγούμενη χρονιά, συνάδελφο φιλόλογο και συνεργάτη μας φέτος στο τρέχον πολιτιστικό πρόγραμμα κα Αναστασία Χατζηπλή, προκειμένου να γίνει μια παρουσίαση από τον δ/ντή με θέμα «Σύγχρονος άνθρωπος και θρησκεία, Λαοί και θρησκείες». Οι παραπάνω συνάδελφοι επιδίωξαν να επισκεφθούν το σχολείο μας λόγω της μη ύπαρξης καθηγητή θεολογίας, αφού οι κρατούμενοι μαθητές μας δεν έχουν όλοι το ίδιο θρήσκευμα και άρα είναι βασικό να τους εμπνεύσουμε και να τους διδάξουμε την αρμονική συνύπαρξη ανθρώπων που δεν έχουν την ίδια θρησκεία.

Ο ομιλητής μας είπε πριν ξεκινήσει ότι νιώθει οικειότητα με το μαθητικό δυναμικό του σχολείου μας, καθώς αυτό έχει ανάλογη σύνθεση με το δικό του σχολείο, αφού το 50% των μαθητών του εσπερινού γυμνασίου είναι αλλοδαποί. Αρχικά καθορίστηκε η θρησκεία ως πανάρχαιο, πανανθρώπινο και παγκόσμιο φαινόμενο

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

και ως ψυχική ανάγκη του ανθρώπου η αναζήτηση του θείου. Ιδιαίτερα αναφέρθηκαν τα λόγια του αποστόλου Παύλου ότι «οι άνθρωποι κουβαλάμε το δημιουργό μας γι' αυτό τον αναζητούμε». Στο σημείο αυτό μας έκανε εντύπωση ότι μαθητής μας γνώριζε ότι ο Παύλος είναι ένας από τους δώδεκα Αποστόλους.

Στη συνέχεια ενημερώθηκαν οι μαθητές για τη διάκριση των θρησκειών σε μονοθεϊστικές (Ιουδαϊσμός, Ισλαμισμός, Χριστιανισμός) και πολυθεϊστικές (Ινδουισμός, Βουδισμός). Εξηγήσαμε το λόγο της ενανθρώπισης του Ιησού Χριστού που είναι η ένωση του ανθρώπου με το θεό. Οι μαθητές μας γνώριζαν τη ναρκωτική ουσία «Σίβα» που πήρε το όνομά της από τη θεά των ινδουιστών. Έπειτα ασχοληθήκαμε με την αθειϊα, η οποία δέχεται το πεπρωμένο και αναφέραμε τις αιτίες της (π.χ. απολυτοποίηση της ανθρώπινης γνώσης) που έγιναν πλήρως κατανοητές από τα παιδιά. Δόθηκαν οι έννοιες καλό – κακό και κάποιος μαθητής κατέθεσε την άποψη ότι πρέπει να γνωρίσει το κακό, για να δει το καλό. Στη σκέψη αυτή του παιδιού ο ομιλητής του εξέφρασε τον προβληματισμό του για το αν θα μπορέσει κάποιος να διορθώσει το κακό. Ένας άλλος μαθητής είπε χαρακτηριστικά ότι είμαστε αχάριστοι, εννοώντας ότι δεν εκτιμούμε όσα έχουμε) και ότι νιώθουμε το θεό μόνο σε ένα στραβοπάτημα της ζωής μας. Τέλος κάποιος μαθητής ρώτησε για τους πρωτόπλαστους και του εξηγήσαμε ότι είμαστε πλασμένοι από χώμα και αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι όταν πεθαίνουμε το σώμα μας λιώνει και γίνεται χώμα.

Εδώ ολοκληρώθηκε η συζήτησή μας. Οι μαθητές ευχαρίστησαν τους καθηγητές που μας επισκέφτηκαν, οι οποίοι μάλιστα έμεινα πολύ ικανοποιημένοι από το ενδιαφέρον και τη συμμετοχή των μαθητών μας.

Η 10^η **συνάντηση** (6-3-2014) πραγματοποιήθηκε με μαθητές μόνο της Α' γυμνασίου που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, η πλειοψηφία των οποίων κατάγεται από το Πακιστάν και οι οποίοι δε γνωρίζουν το ίδιο καλά την ελληνική γλώσσα, με αποτέλεσμα αφενός να έχουν περισσότερες άγνωστες λέξεις και αφετέρου να μας ρωτούν συχνά πώς χρησιμοποιούνται οι λέξεις στα νέα ελληνικά (δηλ. μας ζητούν να βάλουμε την άγνωστη λέξη σε μια πρόταση). Παρακάτω σημειώνονται όλες οι λέξεις που ήταν άγνωστες και καταγράφονται όσα λέχθηκαν γι' αυτές μέσα στην τάξη.

- Απομάκρυνση: ήταν άγνωστη και τους δώσαμε το ρήμα απομακρύνω και το συνώνυμο ρήμα «φεύγω μακριά» για να την κατανοήσουν.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

- Αποπλάνηση: ήταν επίσης άγνωστη λέξη και τους δώσαμε το ρήμα αποπλανώ το οποίο εξηγήσαμε με το ρήμα ξεγελάω.
- Αλλοδαποί: τα παιδιά έδωσαν μόνα τους τη συνώνυμη λέξη «μετανάστες».
- Συμπεριφορά: ήταν άγνωστη λέξη στα παιδιά και τους εξηγήσαμε ότι ο όρος αφορά τον τρόπο που φέρεται κάποιος.
- Ιθαγενής: ο όρος ήταν αρχικά άγνωστος στους μαθητές, αλλά με τη δική μας βοήθεια και εξήγηση ότι η λέξη αφορά αυτόν που έχει γεννηθεί κάπου – τα παιδιά έδωσαν τη συνώνυμη αγγλική λέξη «local». Εδώ να σημειώσουμε ότι ειδικά για τα παιδιά αυτά επιστρατεύουμε συχνά την αγγλική γλώσσα για να εξηγήσουμε κάποιες άγνωστες λέξεις
- Χορηγώ: η λέξη ήταν άγνωστη, τους δώσαμε το συνώνυμο ρήμα δίνω και τους είπαμε τη λέξη χορηγός, γιατί τη συνδέουν με αυτούς που χρηματοδοτούν ομάδες ποδοσφαίρου.
- Αμνηστία: η λέξη ήταν άγνωστη και τους την εξηγήσαμε με τη λέξη «συγχώρηση».
- Απληστία: η λέξη ήταν επίσης άγνωστη και τους είπαμε ότι σημαίνει «πλεονεξία», δηλ. το να μη χορταίνει κάποιος να κερδίζει.
- Αμνηστία: η λέξη ήταν άγνωστη.
- Αιτούντες, επέτες, υποψήφιος: οι λέξεις ήταν εντελώς άγνωστες και εξηγήθηκαν, για να συμπληρώσουν τα παιδιά το κενό στις γλωσσικές ασκήσεις. Τους είπαμε ότι επέτης είναι ο ζητιάνος, ο αιτών είναι αυτός που υποβάλλει μια αίτηση και υποψήφιος είναι αυτός που ζητάει την ψήφο μας στις εκλογές.
- Άσυλο: η λέξη ήταν γνωστή και είπαμε ότι σημαίνει «προστασία»
- Στέγη: η λέξη ήταν άγνωστη και αναφέρουμε τη λέξη «άστεγοι» που ήταν γνωστή στα παιδιά από τις ειδήσεις που παρακολουθούν. Τους είπαμε ότι η λέξη στέγη σημαίνει σκεπή και κατ' επέκταση σπίτι.
- Σύνορα: τα παιδιά γνωρίζουν τη σημασία της και μας είπαν ότι σημαίνει τα όρια ενός κράτους.
- Φράγματα: ο όρος έγινε κατανοητός από τα παιδιά, αφού τους δώσαμε το παράδειγμα το σχετικό με τα ποτάμια.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

- Κάγκελα: η λέξη είναι γνωστή στα παιδιά από τη ζωή τους στη φυλακή.
- Μεταφορικό μέσο: ο όρος ήταν άγνωστος και γι' αυτό δώσαμε τα παρακάτω παραδείγματα: Μέσα μαζικής ενημέρωσης (π.χ.) τηλεόραση, εφημερίδα) και μέσα μαζικής μεταφοράς (τρένο, αεροπλάνο).
- Εργαλείο: τα παιδιά γνώριζαν τη λέξη και μας είπαν ότι είναι το μέσο, για να κάνεις μια εργασία.
- Όργανο: δώσαμε στα παιδιά δύο πτυχές του όρου: α) αντικείμενο (π.χ. μουσικό όργανο) και β) αυτή που αφορά τον άνθρωπο π.χ. τον αστυνομικό. Τα παιδιά γνώριζαν και τον όρο «όργανο του ανθρώπινου οργανισμού».
- Δελτίο ταυτότητας: τα παιδιά γνωρίζουν τον όρο και γνωρίζουν επίσης ότι είναι απαραίτητη η ταυτότητα, όταν τον καλούν στο αστ. Τμήμα για αναγνώριση. Τα παιδιά ανέφεραν από την προσωπική τους εμπειρία ότι μετά από καταγγελία για κλοπή, τους έχουν επανειλημμένα καλέσει στο τμήμα ως υπόπτους, τους έχουν βάλει πίσω από το τζάμι για αναγνώριση από τα θύματα και τους έχουν χρεώσει και αδικήματα που δεν έχουν πράξει.
- Παιδική εκμετάλλευση: εξηγήσαμε στους μαθητές ότι πρόκειται για ανήλικα παιδιά που υποχρεώνονται από τους γονείς να δουλεύουν.
- Αδιαφορία: τα παιδιά γνωρίζουν τη λέξη μας έδωσαν ως συνώνυμη τη λέξη «παραμέληση» και γνωρίζουν τη λέξη «αδιάφορος» που προέρχεται από την ίδια την οικογένεια.
- Πολίτες, τουρίστες, κάτοικοι: οι τρεις όροι περιέχονται στην ίδια άσκηση και είπαμε στα παιδιά ότι ο πρώτος αφορά τους ανθρώπους που έχουν πολιτικά δικαιώματα, ενώ τρίτος αφορά όσους μένουν σε μια χώρα χωρίς να έχουν υπηκοότητα. Ο δεύτερος όρος ήταν γνωστός και τα παιδιά σχολίασαν την έλλειψη καλών πολιτικών στις ημέρες μας.
- Λαθραία μετανάστευση: για να εξηγήσουμε τον πρώτο όρο δώσαμε στα παιδιά τις συνώνυμες λέξεις κρυφή, μυστική, παράνομη.
- Σύνταγμα: η λέξη ήταν γνωστή στους μαθητές και εμείς τους είπαμε επιπλέον ότι το Σύνταγμα ορίζει αρχικά το πολίτευμα ενός κράτους. Στη συνέχεια τους ορίσαμε το πολίτευμα της Ελλάδας που είναι Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία και εξηγήσαμε στα παιδιά έναν έναν τους όρους (οι μαθητές μας είπαν ότι το Πακιστάν έχει το ίδιο πολίτευμα).

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

- Πρωτόκολλο: ο όρος ήταν άγνωστος στα παιδιά και τους είπαμε ότι η λέξη αφορά αριθμό αίτησης ενός εγγράφου από δημόσια υπηρεσία.
- Τρομοκρατία: είπαμε στα παιδιά ότι η τρομοκρατία είναι διεθνές έγκλημα. Αυτό σημαίνει ότι αφορά όλες τις χώρες, η πολιτική τους είναι κοινή καθώς και η τιμωρία που εφαρμόζεται σε αντίθεση με άλλα εγκλήματα.
- Ποινικά – αστικά εγκλήματα: τα πρώτα τιμωρούνται με φυλάκιση ενώ τα δεύτερα (τροχαία, διαπληκτισμοί) τιμωρούνται με πρόστιμο.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση μας. Τα παιδιά έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και προσπάθησαν να σημειώσουν τις λέξεις στα έντυπα που τους μοιράσαμε. Τέλος, διαπιστώσαμε ότι τα παιδιά ωφελούνται από το πρόγραμμα, αφού έρχονται σε επαφή με λεξιλόγιο, με το οποίο δεν είχαν μέχρι στιγμής την ευκαιρία να ασχοληθούν και μάλιστα εξοικειώνονται με τη χρήση του λεξιλογίου στα ελληνικά.

Στην 11^η **συνάντηση** συνεχίσαμε με τα παιδιά της Α΄ γυμνασίου τη διαπραγμάτευση του λεξιλογίου. Ακολούθως αναφέραμε τις λέξεις που χρειάστηκε να εξηγήσουμε στους μαθητές.

- Αναθέτω: η λέξη ήταν άγνωστη στα παιδιά. Τους είπαμε ότι σημαίνει «δίνω» και αναφέραμε την πρόταση «δίνω δουλειά σε κάποιον».
- Ανάδοχη οικογένεια: εξηγήσαμε στα παιδιά ότι πρόκειται για την οικογένεια που αναλαμβάνει την ανατροφή ενός παιδιού από κάποιο ίδρυμα, όταν οι φυσικοί γονείς αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα. Τα παιδιά αυτά είναι θετά. Τα παιδιά μας ρώτησαν τι σημαίνει η λέξη μητριά και τους είπαμε ότι είναι η καινούρια γυναίκα που παίρνει κάποιος άνδρας, όταν π.χ. χηρεύει και η οποία αναλαμβάνει να μεγαλώσει τα παιδιά του.
- Κυριαρχία: η λέξη ήταν άγνωστη και για να την κατανοήσουν οι μαθητές την αναλύσαμε στα συνθετικά της (κύριος + άρχω) και είπαμε ότι συμβαίνει εξουσία. Δώσαμε επίσης το παράδειγμα με τον κυρίαρχο του παιχνιδιού και με την τοπική κυριαρχία στην Ελλάδα.
- Επιμέλεια: τα παιδιά έδωσαν τις συνώνυμες λέξεις φροντίδα, αγάπη, προστασία.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

- Επίβλεψη: η λέξη ήταν άγνωστη και δώσαμε τη συνώνυμη λέξη «υπευθυνότητα» και είπαμε στους μαθητές την έκφραση «έχω την ευθύνη, έχω την επίβλεψη».
- Απέλαση: τα παιδιά γνώριζαν τη λέξη και τους είπαμε ότι είναι η απομάκρυνση από μια χώρα λόγω έλλειψης νόμιμων εγγράφων (χαρτιών). Τα παιδιά έδωσαν τη λέξη «πλαστά» ως αντίθετο της λέξης «νόμιμα».
- Αποχώρηση: δώσαμε στα παιδιά το ρήμα από το οποίο προέρχεται και το συνώνυμο ρήμα φεύγω.
- Βρίσκομαι υπό κράτηση: ο όρος ήταν άγνωστος στα παιδιά, αλλά τους ήταν γνωστή η κατάσταση αυτή, γιατί κρατούνται στη φυλακή μέχρι το δικαστήριο.
- Φρούριο: εξηγήσαμε στα παιδιά ότι είναι ένα είδος τείχους γύρω από μια πόλη. Τα παιδιά γνώριζαν τα κάστρα στη Θεσσαλονίκη. Είπαμε ότι η φρούρηση των φυλακών γίνεται από τους φύλακες που ελέγχουν τη φυλακή, ενώ αναφέραμε και την εθνική φρουρά ενός κράτους.
- Μετανάστες: **οικονομικοί** (αιτία μετανάστευσης είναι δουλειά), **πολιτικοί** (ο μετανάστης ζητά άσυλο, επειδή το καθεστώς στη χώρα του είναι επικίνδυνο) **οικολογικοί** (ο κάτοικος μιας χώρας μεταναστεύει λόγω της φυσικής καταστροφής που συμβαίνει στη χώρα του). Διαχωρίσαμε τον όρο μετανάστης σε τρεις κατηγορίες και εξηγήσαμε στα παιδιά τη σημασία της κάθε μιας απ' αυτές.
- Διασφαλίζω: εξηγήσαμε τη λέξη με απλό τρόπο λέγοντας πως σημαίνει «δίνω με ασφάλεια».
- Αξιοπρέπεια: είπαμε ότι ο όρος χαρακτηρίζει τη ζωή ενός ανθρώπου όταν αυτή γίνεται με τα απαραίτητα αγαθά.
- Διαβίωση: εξηγήσαμε ότι η λέξη «βίος» σημαίνει ζωή και άρα διαβίωση είναι ο τρόπος ζωής.
- Σύνορα: τα παιδιά γνωρίζουν τη λέξη και εμείς διαχωρίσαμε τα **κόκκινα** (που είναι η γραμμή πολέμου π.χ. εδώ στον Έβρο) και τα **πράσινα** (που είναι η γραμμή μεταξύ δυο φυλακίων). Τα παιδιά γνωρίζουν την πράσινη κάρτα που εξασφαλίζει τη μόνιμη παραμονή σε ένα κράτος.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^οΥ ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

- Διακρίνουμε την υγεία σε φυσική (το να είναι κάποιος γερός), σε πνευματική (το να είναι κάποιος ισορροπημένος) και σε κοινωνική (το να μη δημιουργεί κάποιος προβλήματα στους συνανθρώπους του).
- Απολαμβάνω: η λέξη ήταν άγνωστη και είπαμε ότι σημαίνει «έχω, απολαμβάνω».
- Διακρίναμε το δίκαιο σε ποινικό (οι νόμοι που ορίζουν τις ποινές), σε αστικό (που ορίζει τις σχέσεις των ανθρώπων στην πόλη) και σε διεθνές (που ορίζει πως πρέπει να φέρεται μια χώρα στην άλλη). Τα παιδιά γνώριζαν τη λέξη international.
- Επαναπατριζομαι: η λέξη ήταν άγνωστη στα παιδιά και την κατανόησαν μέσα από παράδειγμα Αλβανών που έφυγαν από την πατρίδα τους και τώρα με τις συνθήκες αυτές της οικονομικής κρίσης επιστρέφουν στην πατρίδα τους.

Στο σημείο αυτό σταματήσαμε τη συζήτηση με τους μαθητές της Α' γυμνασίου από την οποία διαπιστώσαμε ότι η χρήση του λεξιλογίου κατά τη διάρκεια του προγράμματος λειτούργησε πολύ θετικά στα παιδιά, που χειρίζονται με όλο και περισσότερη άνεση την ελληνική γλώσσα και ενδιαφέρονται να εμπλουτίζουν διαρκώς το λεξιλόγιό τους.

Στην 12^η **συνάντησή** μας ασχοληθήκαμε με την παιδική εργασία και προβάλλαμε στα παιδιά μια σχετική παρουσίαση. Η πρώτη διαφάνεια που προβλήθηκε είχε τίτλο «Παιδική εργασία το πρόβλημα στην Αλβανία». Τα παιδιά μας είπαν αυτό ίσχυε παλιά στην πατρίδα τους, δηλ. μέχρι το 2002, όπου τα παιδιά που φοιτούσαν στο σχολείο μετά πήγαιναν στη δουλειά και το βράδυ διάβαζαν. Οι μαθητές μας το θεωρούν αυτό φυσιολογικό και εξέφρασαν την αποδοκimasία τους για τα Ελληνόπουλα που σε δουλεύουν και εξαρτώνται οικονομικά από τους γονείς τους.

Η δεύτερη εικόνα παρουσίαζε ένα παιδί από τις ΗΠΑ να φορά ακριβά παπούτσια, τα οποία κατασκευάζονται από παιδιά της Ασίας (στην άλλη πλευρά της ίδιας εικόνας). Σχολιάσαμε με τα παιδιά ότι τα ανήλικα αυτά παιδιά εργάζονται ανασφάλιστα και μάλιστα αναφέρθηκε από τη συνάδελφο καθηγήτρια **α)** ότι ο μέσος όρος ηλικίας των παιδιών που εργάζονται είναι 12 έτη και **β)** ότι υπήρξε καμπάνια που πρότεινε να μην αγοράζουμε παπούτσια adidas, διότι στα εργοστάσια απασχολούνται παιδιά τα οποία δεν χαιρόνται τα παιδικά τους χρόνια. Τελειώνοντας τη σχετική συζήτηση

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

αναφέραμε ότι τους νέους στην Ελλάδα τους ταΐζουν οι γονείς, γιατί αυτοί παίρνουν λίγα χρήματα από τη δική τους δουλειά, ενώ παράλληλα κλείνουν και γηροκομεία, επειδή καλύπτονται έξοδα των οικογενειών με τις συντάξεις των ηλικιωμένων.

Η τρίτη εικόνα παρουσίαζε ένα παιδί από την Ινδία που δουλεύει, είναι φτωχικά ντυμένο και φυσικά δεν πηγαίνει σχολείο. Με τους μαθητές θίξαμε το θέμα της κοινωνικής ανισότητας και της φτώχειας που αναγκάζει ανήλικα παιδιά να εργαστούν.

Η τέταρτη εικόνα παρουσίαζε παιδιά να πετούν χαρταετό και παιδιά να δουλεύουν. Ρωτήσαμε τη γνώμη των παιδιών γι' αυτό που βλέπουν και κάποιοι μας είπαν ότι είναι καλύτερο για ένα παιδί να δουλεύει, ενώ κάποιοι άλλοι σχολίασαν κοροϊδευτικά ότι οι Αλβανοί κρατούν το χαρταετό και οι Έλληνες δουλεύουν.

Στη συνέχεια δείξαμε μια εικόνα που παρουσίαζε παιδικά χέρια εργατών, ίσως από ορυχεία ή από καθάρισμα βόθρων, που έμοιαζαν με χέρια ηλικιωμένων ανθρώπων. Φυσικά σχολιάστηκε η ταλαιπωρία των παιδιών αυτών που αποτυπώνεται και στο σώμα τους.

Σε ένα χάρτη που προβλήθηκε στη συνέχεια απεικονίζονται οι χώρες στις οποίες υπάρχει σε πιο μεγάλο βαθμό η παιδική εργασία. Οι χώρες αυτές είναι η Κίνα, η Ινδονησία και η Αφρική. Οι μαθητές μας με αφορμή το χάρτη μας ανέφεραν ότι Αλβανοί ζουν σε πολλές χώρες, αλλά διαφωνούσαν μεταξύ τους για το που υπάρχουν οι περισσότεροι.

Πολύ ενδιαφέρον παρουσίαζε ένα διάγραμμα που προβλήθηκε, το οποίο χαρακτήριζε την παιδική εργασία ως αναγκαίο κακό και εμφάνιζε ως πρωταρχική αιτία της παιδικής εργασίας τη φτώχεια, η φτωχή οικογένεια δε στέλνει τα παιδιά της (κυρίως τα αγόρια) στο σχολείο, για να μορφωθούν, με αποτέλεσμα να μην αποκτούν βασικές δεξιότητες και ν' αναλαμβάνουν κακοπληρωμένες και συχνά επικίνδυνες δουλειές. Από την άλλη, τα κορίτσια παντρεύονται συνήθως μικρά, δημιουργούν κι αυτά με τη σειρά τους φτωχίες οικογένειες και συνεχίζεται έτσι ο ίδιος κύκλος.

Όταν δείξαμε μια εικόνα μιας ανάπηρης κοπέλας που ζητιανεύει, τα παιδιά σχολίασαν ότι μπορεί να μην είναι στην πραγματικότητα ανάπηρη, αλλά να μη θέλει να δουλέψει.

Αυτό που αποδοκίμασαν ιδιαίτερα με αφορμή σχετική εικόνα που προβλήθηκε ήταν το να εκτίθενται μικρά παιδιά πεινασμένα και κοιμισμένα στην αγκαλιά μανάδων,

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

οι οποίες επιδιώκουν έτσι να προκαλέσουν τον οίκτο, βγάζοντας πολλά χρήματα δίνοντας στα παιδάκια αυτά ναρκωτικές ουσίες, για να κοιμούνται

Δείχνοντας στους μαθητές μας εικόνες παιδιών που σηκώνουν τσουβάλια, κάποιοι από αυτούς μας ανέφεραν ότι έχουν και οι ίδιοι παρόμοιες εμπειρίες.

Επισημάναμε βέβαια ότι με τον τρόπο αυτό προκαλούνται στα παιδιά βλάβες υγείας (σκολίωση, πόνοι στη μέση, μειωμένη ανάπτυξη). Κάποιοι μαθητές μας είπαν ότι δούλευαν, γιατί δεν τα πήγαιναν καλά στο σχολείο, ενώ κάποιοι άλλοι δούλευαν με προσωπική τους επιλογή αναγνωρίζοντας τον κόπο των γονιών και επιθυμώντας να βοηθήσουν την οικογένειά τους. Οι τελευταίοι θεωρούν τιμή τους το γεγονός αυτό.

Ολοκληρώνοντας τη συνάντηση συζητήσαμε πρώτον για τα παιδιά των φαναριών, που γνωρίζανε όλοι ότι είναι θύματα εκμετάλλευσης και είπαν ότι είναι καλύτερο να τους δίνουμε φαγητό και όχι χρήματα και δεύτερον για τους ίδιους τους μαθητές μας που μας έχουν επανειλημμένα πει ότι έχουν υπάρξει θύματα ρατσισμού, όταν ήταν μικρά παιδιά, όμως πιστεύουν πως ό,τι κακό κάνουμε στους άλλους τελικά επιστρέφει σε εμάς.

Στο σημείο αυτό σταματήσαμε τη συζήτηση και δώσαμε ραντεβού για την επόμενη εβδομάδα.

Στην **13η συνάντησή** μας με την ομάδα από μαθητές της Β' και Γ' Γυμνασίου πραγματοποιήθηκε το δεύτερο μέρος της συζήτησης που σχετίζεται με την «**εργασία**». Καταρχήν προβλήθηκε διαφάνεια σύμφωνα με την οποία θεωρείται ότι η χειρότερη μορφή παιδικής εργασίας γίνεται στους δρόμους. Στη συνέχεια της διαφάνειας προβλήθηκαν τα αίτια του φαινομένου, τα κυριότερα από τα οποία είναι: **α)** οι κίνδυνοι που απειλούν τα παιδιά, **β)** η κακοποίηση των παιδιών από συμμορίες και **γ)** η παραβατική συμπεριφορά. Τα παιδιά μας έδωσαν και ορισμένες δικές τους αιτίες, όπως τη συμμετοχή των ανήλικων παιδιών σε ληστείες ύστερα από επιρροή που είναι δυνατό να δεχτούν από κάποιους ενήλικους. Επίσης, οι μαθητές ανέφεραν και τον κίνδυνο απαγωγής για εμπόριο οργάνων που απειλεί τα ανήλικα παιδιά που εργάζονται στους δρόμους.

Η επόμενη διαφάνεια είχε τίτλο «**εμπορία παιδιών**», η οποία διαχωρίζονταν σε **α)** διασυνοριακή και **β)** εσωτερική. Ο πρώτος όρος ήταν άγνωστος στα παιδιά και τον εξηγήσαμε με το συνώνυμο όρο «**διεθνής**». Ο δεύτερος όρος αφορούσε τη μετακίνηση κάποιων παιδιών από αγροτικές περιοχές σε αστικές, που επιδιώκεται από τα παιδιά αυτά για τους παρακάτω λόγους: **1)** ανωνυμία, **2)** το χαμηλό μορφωτικό και βιοτικό

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^οΥ ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

επίπεδο των οικογενειών τους, 3) οι προβληματικές οικογένειες από τις οποίες προέρχονται. Οι μαθητές ανέφεραν ως επιπλέον αιτία την αγαθότητα των παιδιών αυτών, που τα ωθεί και σε παραβατική συμπεριφορά (κλοπές, πορνεία). Στο σημείο αυτό επισημάναμε με γνώμονα τη διαφάνεια ότι τα παιδιά αυτά είναι θύτες και θύματα ταυτόχρονα. Η λέξη θύτης ήταν άγνωστη και τους είπαμε ότι σημαίνει αυτόν που διαπράττει το έγκλημα.

Η τρίτη διαφάνεια αναφέρονταν στην Επικύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των παιδιών στην οποία εμπλέκονται η Ιταλία, η Ελλάδα και η Αλβανία και η οποία υπογράφηκε το 1993.

Η συμφωνία αυτή ήταν άγνωστη στα παιδιά και τους είπαμε ότι υπογράφηκε για την προστασία των ανήλικων παιδιών. Εδώ είχε ενδιαφέρον η γνώμη ενός παιδιού ότι οι συμφωνίες αυτές ισχύουν στα χαρτιά και όχι στην πράξη.

Στη συνέχεια προβάλλαμε στα παιδιά τρία βίντεο με τίτλους αντίστοιχα **α)** γεννηθήκαμε ίσοι και ελεύθεροι (που αναφέρεται στα πρωταρχικά ανθρώπινα δικαιώματα της ισότητας και της ελευθερίας), **β)** όχι στην παιδική επαιτεία (εδώ κάποιος μαθητής σχολίασε ότι τα λεφτά των παιδιών αυτών που ζητιανεύουν τα εκμεταλλεύονται άλλοι) και **γ)** Όχι στην παιδική εργασία (στο οποίο θιγόταν το 23^ο δικαίωμα που αφορά τους εργαζόμενους και πρόκειται για την απονομή δικαισύνης από τον εργοδότη).

Ολοκληρώνοντας την παρουσίαση προβλήθηκαν εικόνες παιδιών από όλο τον κόσμο που εργάζονται. Με βάση τις εικόνες σχολιάσαμε με τα παιδιά τα ακόλουθα:

- i. Τα περισσότερα από τα παιδιά που εργάζονται έχουν σκουρό χρώμα δέρματος, (το εντόπισαν τα παιδιά αμέσως) γεγονός που δηλώνει ότι αυτά προέρχονται κυρίως από την Αφρική και την Ασία και όχι από την Ευρώπη (επισημάναμε για μια ακόμη φορά την κοινωνική ανισότητα, που χαρακτηρίζει την εποχή μας).
- ii. Τα παιδιά αυτά αντιμετωπίζουν καθημερινά πολλούς κινδύνους. Οι μαθητές πιστεύουν ότι ίσως τα δύσκολα παιδικά χρόνια αποτελούν δικαιολογία για την παραβατική συμπεριφορά. Βλέποντας εικόνες μικρών παιδιών να κάνουν βαριές δουλειές οι μαθητές μας δήλωσαν ότι δεν τα λυπούνται, γιατί δεν τους λυπήθηκαν κι αυτούς, όταν ήταν μικροί.

Αφού ολοκληρώθηκε η παρουσίαση υποβάλλαμε στα παιδιά ερωτήματα σχετικά με την προσωπική τους εμπειρία από την εργασίες που κατά καιρούς έκαναν. Κάποιος

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

μαθητής μας είπε ότι έκανε μόνο παράνομες δουλειές και ότι δούλεψε συνολικά μόνο 2-3 μήνες σ' ένα εργοστάσιο και ως ελαιοχρωματιστής, γιατί δε διέθετε υπομονή. Άλλος μαθητής ανέφερε ότι ξεκίνησε να δουλεύει από 13 χρονών στη οικοδομή (το καλοκαίρι κυρίως) από προσωπική του επιλογή και παράλληλα ασχολήθηκε και με παράνομες δουλειές, για να συνεισφέρει χρήματα στο σπίτι του. Ο ίδιος έκανε και περιστασιακές δουλειές χωρίς γενικά να πέσει θύμα εκμετάλλευσης.

Τέλος κάποιος άλλος μαθητής ανέφερε ότι ξεκίνησε να δουλεύει οκτάωρο στην οικοδομή από 12 χρονών μαζί με τον ξάδελφο του και πληρώνονταν κανονικά. Ο ίδιος ανέφερε ότι προϋπόθεση για να βρει κάποιος δουλειά ήταν να γνωρίζει να μιλά ελληνικά και να έχει και κάποιον γνωστό. Το παιδί αυτό δούλεψε και αλλού (σε αποθήκη ποτών), αλλά τα χρήματα δεν του έφταναν, για να συντηρηθεί ο ίδιος και να στείλει και στην οικογένειά του. Για το λόγο αυτό έκανε ληστείες από τις οποίες μας είπε ότι έφτιαξε σπίτι στην πατρίδα του.

Στην **14η συνάντηση** συζητήσαμε τη θεματική ενότητα της παιδικής εργασίας με τους μαθητές της Α' Γυμνασίου, οι οποίοι σχεδόν αποκλειστικά κατάγονται από το Πακιστάν.

Αρχικά δείξαμε στους μαθητές την εικόνα που αντιπαραβάλλει δύο παιδιά, από τα οποία το ένα κατάγεται από τις ΗΠΑ, δεν εργάζεται και φοράει ακριβά παπούτσια και το άλλο κατάγεται από την Ινδονησία, εργάζεται και μάλιστα, όπως επισήμανε εύστοχα κάποιος μαθητής, δε φοράει παπούτσια, ενώ κατασκευάζει αυτά που φοράει το παιδί από τις ΗΠΑ (που είναι πιο πλούσια χώρα από τη δική του). Ρωτήσαμε, επίσης, τα παιδιά αν υπάρχουν στο Πακιστάν πολυεθνικές εταιρείες και τα παιδιά μας απάντησαν θετικά, λέγοντας πως αυτές κατασκευάζουν ιατρικά εργαλεία, παιχνίδια, μπουφάν, μπάλες ποδοσφαίρου και μπάσκετ. Μάλιστα ανέφεραν ότι γνωστή αλυσίδα ρούχων εδρεύει στο Πακιστάν, γιατί εκεί το μεροκάματο είναι πιο φτηνό. Επίσης, οι μαθητές ανέφεραν πως αρκετά παιδιά στο Πακιστάν είναι ρακοσυλλέκτες, δηλαδή ψάχνουν στους σκουπιδότοπους για αντικείμενα που μπορούν να πουλήσουν. Τέλος, τα παιδιά μάς είπαν ότι στο Πακιστάν είναι πιο φτηνά τα αυθεντικά επώνυμα αθλητικά είδη.

Στη συνέχεια δείξαμε στους μαθητές την εικόνα στην οποία ένα παιδί ξυπόλητο καθαρίζει τα παπούτσια ενός άλλου παιδιού πλούσιου, το οποίο ετοιμάζεται με την τσάντα του να πάει σχολείο. Οι μαθητές κατάλαβαν ότι η εικόνα είναι από την Ινδία

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

και περιγράψαμε το φαινόμενο ως **κοινωνική ανισότητα**, που σημαίνει ότι όλοι οι άνθρωποι δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες και συγκεκριμένα υπάρχουν παιδιά που μορφώνονται και παιδιά που δεν μπορούν να παρακολουθήσουν το σχολείο.

Κατόπιν προβάλαμε την εικόνα με ένα παιδί που κρατάει ένα χαρταετό και με άλλα τρία παιδιά που είναι φτωχικά ντυμένα και φαίνονται δυστυχισμένα, γιατί το ένα καθαρίζει παπούτσια, το άλλο πουλάει χαρτομάντιλα και το τρίτο λουκουμάδες, και ουσιαστικά δουλεύοντας στερούνται το παιχνίδι. Τα παιδιά, με αφορμή την εικόνα, μας είπαν πως στην πατρίδα τους φτιάχνουν μόνοι τους το χαρταετό, γιορτάζουν και κάνουν αγώνες, στους οποίους κάποιοι τραυματίζονται κιόλας. Αναφέραμε ότι βασική επιθυμία των παιδιών είναι το παιχνίδι αλλά δυστυχώς, όπως τα ίδια τα παιδιά είπαν, τα περισσότερα παιδιά παγκοσμίως δουλεύουν, γιατί οι πιο πολλές χώρες είναι φτωχές.

Έπειτα προβάλαμε στα παιδιά μια εικόνα με δύο παιδικά χέρια λασπωμένα και ταλαιπωρημένα, που έμοιαζαν με χέρια ηλικιωμένου ανθρώπου και ρωτήσαμε τους μαθητές πού μπορούν να δουλεύουν τα παιδιά αυτά. Οι απαντήσεις που πήραμε ήταν: σε ορυχεία, εκεί που φτιάχνουν τσιμέντα, πλακάκια, τούβλα ή εκεί όπου εξορύσσεται το πετρέλαιο.

Σε σχετικό χάρτη που προβλήθηκε και απεικόνιζε τις χώρες στις οποίες κυρίως εντοπίζεται η παιδική εργασία, διαπιστώσαμε με τους μαθητές ότι οι χώρες αυτές είναι: η Κίνα, η Ινδονησία, οι χώρες της Αφρικής, η Χιλή, η Αργεντινή, το Μεξικό και γενικά η Λατινική Αμερική. Στις χώρες αυτές, λόγω φτώχειας, υπάρχουν οι παραγκουπόλεις, που είναι γνωστές στα παιδιά. Στην Ευρώπη η παιδική εργασία εντοπίζεται κυρίως στη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και την Αλβανία.

Έπειτα προβάλαμε στους μαθητές τον κύκλο της φτώχειας, όπως τον ονομάσαμε, καθώς πρόκειται για μια κατάσταση που δεν έχει αρχή και τέλος, αφού η φτώχεια επιβάλλει την αναγκαστική δουλειά από μικρή ηλικία, αποκλείει τη μόρφωση, περιορίζει τις επιλογές στη ζωή για μια υψηλά αμειβόμενη εργασία (αφού οι άνθρωποι αυτοί στερούνται βασικών ικανοτήτων, δεξιοτήτων και προσόντων). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να καταφεύγουν τα άτομα σε επικίνδυνες και παράνομες δουλειές, προκειμένου να απολαύσουν μια πιο άνετη ζωή. Όσα αναφέρθηκαν ισχύουν κυρίως για τα αγόρια. Τα κορίτσια στις φτωχές χώρες, από την άλλη, παντρεύονται σε νεαρή ηλικία, τεκνοποιούν και τελικά δημιουργούν φτωχές οικογένειες, με αποτέλεσμα να ξεκινά και πάλι η κατάσταση που προαναφέρθηκε, η οποία θα μπορούσε εύστοχα να χαρακτηριστεί ως ρόδα που γυρίζει. Ολοκληρώνοντας το σχολιασμό της εικόνας, είπαμε με τα παιδιά ότι για να

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

σταματήσει η παιδική εργασία πρέπει να σταματήσει η φτώχεια, όμως οι επιχειρήσεις θέλουν να υπάρχουν φτωχές χώρες, στις οποίες μεταφέροντας την παραγωγή τους θα εξοικονομούν μεγαλύτερο κέρδος.

Στη συνέχεια δείξαμε στους μαθητές την εικόνα μιας ανάπηρης κοπέλας που ζητιανεύει. Σ' αυτό το σημείο οι μαθητές είπαν πως θα πρέπει το κράτος να μεριμνά ώστε να παρέχει εργασίες στις οποίες τα άτομα με ειδικές ανάγκες μπορούν να απασχοληθούν.

Έπειτα προβλήθηκε η εικόνα μιας ζητιάνας μ' ένα παιδί κοιμισμένο στην αγκαλιά της. Τα παιδιά επισήμαναν ότι δεν πρέπει να εκμεταλλεύονται κάποιοι τα μικρά παιδιά και να τα χρησιμοποιούν για να κάνουν τον κόσμο να τους λυπάται. Είπαν, επίσης, ότι τα παιδιά αυτά τα κακομεταχειρίζονται, καθώς τους στερούν το φαγητό, την ξεκούραση, το παιχνίδι, τα γυρίζουν από βρεφική ηλικία μέσα στο κρύο και σε πολλές περιπτώσεις τους δίνουν ναρκωτικές ουσίες, προκειμένου να τα κρατούν πολλές ώρες κοιμισμένα στους δρόμους όπου ζητιανεύουν. Τα παιδιά γνωρίζουν και από την πατρίδα τους τις περιπτώσεις των παιδιών των φαναριών, που γίνονται θύματα εκμετάλλευσης από ενηλίκους.

Στην επόμενη εικόνα είδαμε παιδιά να σηκώνουν τσουβάλια. Οι μαθητές χαρακτήρισαν αυτά τα παιδιά δυνατά και σκληραγωγημένα, όμως επεσήμαναν ότι αυτά τα παιδιά δεν ψηλώνουν και αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας σε μεγάλη ηλικία. Οι μαθητές μας γενικά επαινούν τα παιδιά που εργάζονται και υποτιμούν τα Ελληνόπουλα, θεωρώντας ότι δε δουλεύουν, επειδή οι γονείς τους έχουν χρήματα. Μας ανέφεραν, ακόμα, πως στην Ινδία οι γονείς πουλούν τα παιδιά τους, ενώ στο Μπαγκλαντές σκοτώνουν τις γυναίκες, αν δεν πάρουν την προίκα που ζητούν.

Κατόπιν είδαμε παιδιά να εκτελούν οικοδομικές εργασίες στην Αφρική και σχολιάσαμε ότι και στην Ελλάδα τα παλαιότερα χρόνια τα παιδιά βοηθούσαν σε τέτοιου είδους εργασίες και γι αυτό και ως ενήλικες ήξεραν να επισκευάζουν πολλά πράγματα στα σπίτια τους (κάτι που ίσως δε συμβαίνει σήμερα στον ίδιο βαθμό). Οι μαθητές είπαν πως στο Πακιστάν, τα παιδιά συνήθως απασχολούνται σε αγροτικές και κτηνοτροφικές εργασίες.

Στη συνέχεια της παρουσίασης δείξαμε τις μορφές της παιδικής εργασίας που είναι οι εξής:

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

A) Οικιακή (η λέξη ήταν άγνωστη και την εξηγήσαμε, λέγοντας ότι είναι η εργασία που επιτελείται μέσα στο σπίτι). Τα παιδιά ανέφεραν κάποιες δουλειές, όπως: καθαριότητα, πλύσιμο, μαγειρική.

B) Ορυχεία, εργοστάσια χαλιών (κυρίως στο Πακιστάν, την Περσία, την Ινδία, το Μπαγκλαντές). Τα παιδιά προτιμώνται γιατί παίρνουν χαμηλό μεροκάματο.

Γ) Αγροτικές.

Δ) Κατασκευές, π.χ. οικοδομή.

Ε) Επαιτεία (τα παιδιά θυμόνταν ότι είναι η ζητιανιά).

Στ) Πορνεία (άγνωστη λέξη στα παιδιά, όμως όταν την εξηγήσαμε, μας είπαν ότι το φαινόμενο αυτό έχει πάρει ιδιαίτερες διαστάσεις στην Ταϊλάνδη, την Ινδία και το Πακιστάν.

Ζ) Παράνομο εμπόριο. Οι μαθητές γνωρίζουν ότι τα παιδιά γίνονται «βαποράκια», θύματα εμπορίου οργάνων, δίνονται παράνομα για υιοθεσία ή πουλιούνται ως σύζυγοι πλουσίων και μεγαλύτερων σε ηλικία ανθρώπων. Ένας μαθητής από τη Σομαλία μας επιβεβαίωσε πως τα παιδιά χρησιμοποιούνται ως πολεμιστές στη χώρα του.

Στο τέλος της προβολής, συζητήσαμε με τα παιδιά τα αίτια της παιδικής εργασίας και αναφέραμε ως βασικότερο την άνιση κατανομή εισοδήματος. Οι μαθητές αγνοούσαν τη λέξη «κατανομή» (τους είπαμε ότι σημαίνει «μοίρασμα») και τη λέξη «εισόδημα» (τους είπαμε ότι σημαίνει «μισθός»). Τους δώσαμε και την παράγωγη λέξη «εισοδηματίας», που σημαίνει αυτόν που έχει ακίνητα και εισπράττει ενοίκια. Τέλος, αναφερθήκαμε στον όρο «υψηλά ποσοστά ανεργίας». Δώσαμε στους μαθητές ως συνώνυμο της πρώτης λέξης τη λέξη «μεγάλα» και εξηγήσαμε τη λέξη «ανεργία» ως την αδυναμία κάποιου να βρει δουλειά.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώσαμε τη συζήτηση σχετικά με την παιδική εργασία με τους μαθητές της Α' Γυμνασίου.

Στο πλαίσιο της συζήτησής για την παιδική εργασία, σκεφτήκαμε να πάρουμε **συνεντεύξεις από μαθητές μας** και να τους ρωτήσουμε από ποια ηλικία εργάζονται, αν ήταν ευχαριστημένοι με την αμοιβή τους, σε ποιες εργασίες απασχολήθηκαν και για πόσο διάστημα.

1. Ένας μαθητής μας είπε ότι δούλεψε πρώτη φορά όταν ήταν 14 χρόνων στην πατρίδα του σε οικοδομή και σε αγροτικές εργασίες. Χρησιμοποίησε την αμοιβή του

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

ως χαρτζιλίκι και για να βοηθάει και την οικογένειά του. Σχολείο πήγε συνολικά 6 χρόνια (χρειαζόταν συνολικά 3 χρόνια ακόμα, για να τελειώσει το σχολείο).

Στην Ελλάδα ήρθε χωρίς την οικογένειά του, κρυφά, και αρχικά απασχολήθηκε σε αγροτικές εργασίες για ένα χρόνο. Στη συνέχεια άρχισε να ασχολείται με την παράνομη μεταφορά μεταναστών στην Ελλάδα, καθώς γνώριζε καλά τους δρόμους και τα μονοπάτια στα βουνά. Η αμοιβή του ήταν 150 ευρώ για κάθε άτομο που αναλάμβανε να οδηγήσει στην Ελλάδα. Τους μετανάστες αυτούς τους άφηνε σε ένα προκαθαρισμένο σημείο και από εκεί αυτοί προωθούνταν σε διάφορες πόλεις. Επειδή, όμως, τον συνελάμβανε συνέχεια η αστυνομία, αποφάσισε να εργαστεί σ' ένα ανθοπωλείο, θέση που βρήκε μέσω γνωστού, με μεροκάματο – όπως το χαρακτηρίζει ο ίδιος – αρκετά ικανοποιητικό (40 ευρώ). Στο ανθοπωλείο εργάστηκε 4 χρόνια, ο εργοδότης του συμπεριφερόταν με καλό τρόπο, αλλά ο ίδιος βαρέθηκε τη δουλειά, καθώς αυτή ήταν στο Πανόραμα Θεσσαλονίκης, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να συναντηθεί με τους φίλους του, να μην έχει καθόλου προσωπική ζωή και να αρχίσει να νιώθει απομονωμένος.

Στη συνέχεια ασχολήθηκε με παράνομες δουλειές, γιατί άρχισε να του αρέσει το εύκολο χρήμα και επειδή - όπως λέει ο ίδιος - του έλειπε ο φόβος.

2. Κάποιος άλλος μαθητής μας, αλβανικής καταγωγής, ανέφερε ότι ξεκίνησε να δουλεύει στην πατρίδα του σε ηλικία δώδεκα χρόνων πουλώντας εφημερίδες, για να μην επιβαρύνει τους γονείς του οικονομικά. Συνέχιζε κανονικά το σχολείο του και το καλοκαίρι δούλευε σε πλυντήριο αυτοκινήτων και χρησιμοποιούσε τα χρήματα που κέρδιζε για να καλύψει τις δικές του προσωπικές ανάγκες (εκδρομές, ντύσιμο κλπ) και για να κερδίσει την εκτίμηση των γονιών του. Σε ηλικία 15 χρόνων πήγε εκδρομή με το σχολείο του στην Κορυτσά, όπου είχε προαποφασίσει –κρυφά απ' τους γονείς του- να φύγει για την Ελλάδα, γιατί είχε ακούσει ότι εδώ «βρίσκεις λεφτά στο δρόμο». Ενημερώθηκαν έγκαιρα οι γονείς του και ειδοποίησαν τον οδηγό του λεωφορείου, στο οποίο είχε επιβιβαστεί, και τον έφεραν πίσω. Οι γονείς του χάρηκαν και τον υποχρέωσαν να συνεχίσει το σχολείο. Τρεις μήνες μετά ζήτησε από τους γονείς του το ποσό των 200 ευρώ για να συμμετάσχει σε σχολική εκδρομή, αλλά τελικά έφυγε με ένα φίλο του με τα πόδια μέσα από το βουνό για την Ελλάδα.

Την πρώτη του δουλειά στην Ελλάδα τη βρήκε στη Δράμα σε πλυντήριο αυτοκινήτου, μέσω συγγενικού του προσώπου (στην πατρίδα του τα συγγενικά πρόσωπα είναι πολύ δεμένα μεταξύ τους και υπάρχει στήριξη μεταξύ τους). Δούλευε από τις 8 το πρωί ως τις 7 το απόγευμα με αμοιβή 35 ευρώ ημερησίως και γενικά ήταν ευχαριστημένος. Αποφάσισε, όμως, να κατέβει στην Αθήνα, καθώς εκεί ζούσε

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

έναν πολύ στενό του συγγενής, για να μην είναι μόνος του. Ο θεός του δεν ήθελε να πάρει το λεωφορείο μόνος του καθώς ήταν ανήλικος και χωρίς χαρτιά (άδεια παραμονής στη χώρα) και έτσι πήγε ο ίδιος με ι.χ. αυτοκίνητο να τον φέρει στην Αθήνα. Στο δρόμο όμως τους σταμάτησαν για έλεγχο, διαπίστωσαν πως ο μαθητής μας ήταν ανήλικος και παράνομα βρίσκονταν στη χώρα και τον οδήγησαν στο αστυνομικό τμήμα, όπου παρέμεινε για δύο μήνες σε άθλιες συνθήκες, χωρίς κανονική διατροφή, χωρίς δεύτερα ρούχα και χωρίς τη δυνατότητα να κάνει ούτε ένα μπάνιο. Με τη βοήθεια δικηγόρου, που πλήρωσε ο θεός του, αφέθηκε ελεύθερος και μετέβη στην Αθήνα, όπου για ένα μήνα ζούσε στο θείο του χωρίς να δουλεύει.

Στη συνέχεια του βρήκαν δουλειά σε οικοδομή –όπου δούλευαν πολλοί πατριώτες του- στο Μαρκόπουλο Αττικής. Δούλευε οκτάωρο με ημερήσια αμοιβή 5 ευρώ και με υπερωρία 5 ευρώ την ώρα. Στη δουλειά αυτή εργάστηκε 4 μήνες κι έμεινε ευχαριστημένος. Η επόμενη δουλειά, που βρήκε, και στην οποία απασχολήθηκε δύο καλοκαίρια ήταν συντηρητής πισίνας σε beach bar πολυτελούς ξενοδοχείου. Εκεί εργαζόταν τρεις ώρες ημερησίως με αμοιβή 45 ευρώ την ημέρα και τις υπόλοιπες ώρες καθόταν στο μπαρ. Από τη δουλειά αυτή έμεινε πολύ ευχαριστημένος. Κατόπιν εργάστηκε ως υπάλληλος αποθήκης στη Μάνδρα Αττικής για δύο χρόνια με 35 ευρώ το οκτάωρο και ήταν πολύ ευχαριστημένος. Όμως απολύθηκε, γιατί θεωρήθηκε ύποπτος κλοπής, την οποία όμως δεν είχε ο ίδιος διαπράξει. Η τελευταία δουλειά που έκανε πριν συλληφθεί και την οποία βρήκε μέσω γνωστού ήταν σε εταιρεία εγκατάστασης φυσικού αερίου (με 50 ευρώ το οκτάωρο). Ο εργοδότης του ήταν, σύμφωνα με τα λεγόμενα του μαθητή μας, εξαιρετικός και ο ίδιος πολύ ικανοποιημένος από την εργασία του. Παράλληλα, όμως, με τη νόμιμη εργασία του, ασχολήθηκε και με παράνομες δουλειές, γιατί –όπως είπε ο ίδιος- τον δέλεασαν τα πολλά χρήματα.

3. Άλλος μαθητής μας, επίσης Αλβανικής καταγωγής, ο οποίος ήρθε στην Ελλάδα σε ηλικία 6 χρόνων, ξεκίνησε να δουλεύει στα 13 του χρόνια χωρίς να διακόψει το σχολείο. Εργάστηκε αρχικά σε μαγαζί με τέντες, ως βοηθός, για να αντικαταστήσει ένα ξάδερφό του για ένα μήνα, όμως όταν εκείνος γύρισε στη δουλειά, ο εργοδότης κράτησε και το μαθητή μας επειδή ήταν πολύ ευχαριστημένος από την εργασία του. Η αμοιβή του ήταν 50 ευρώ την εβδομάδα και τα χρήματα αυτά τα έδινε στην οικογένειά του. Ο ίδιος ήταν πολύ ευχαριστημένος. Στο Γυμνάσιο, όπου έμεινε σε κάποιες τάξεις λόγω απουσιών, βοηθούσε πάντα τα καλοκαίρια τον πατέρα του σε οικοδομικές εργασίες, αν και –όπως μας είπε- ντρεπόταν και το έκανε για να μη του χαλάσει το χατίρι. Ο ίδιος καταθέτει πως η δουλειά μαζί με τον πατέρα του ήταν

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

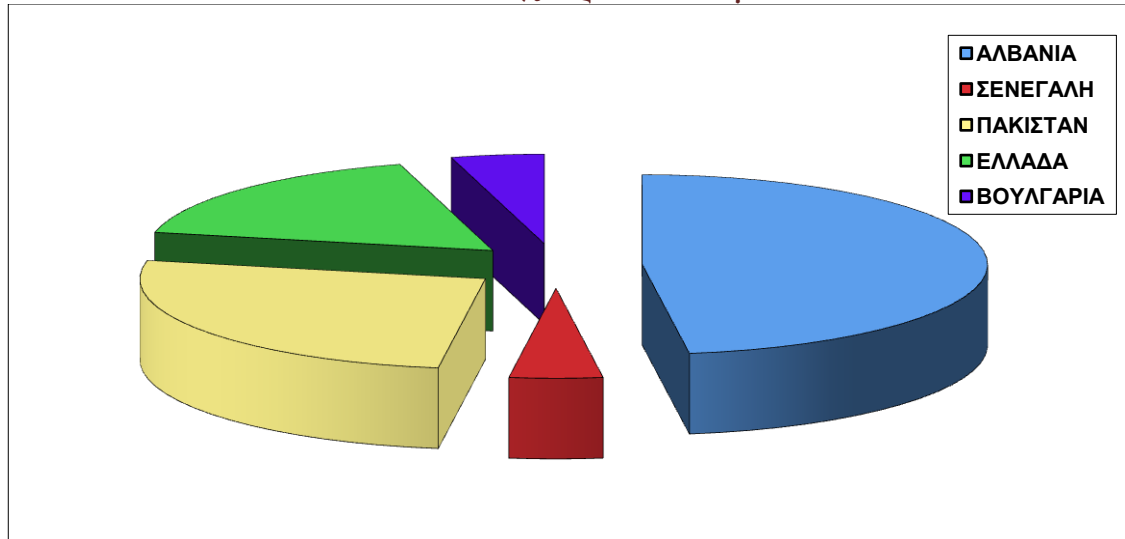
ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο ΓΥΜΝ. ΒΟΛΟΥ

πολύ θετική εμπειρία καθώς έμαθε να εκτιμά τον κόπο των γονιών του και αγάπησε περισσότερο τον πατέρα του, τον οποίο ούτως ή άλλως θεωρούσε πρότυπο.

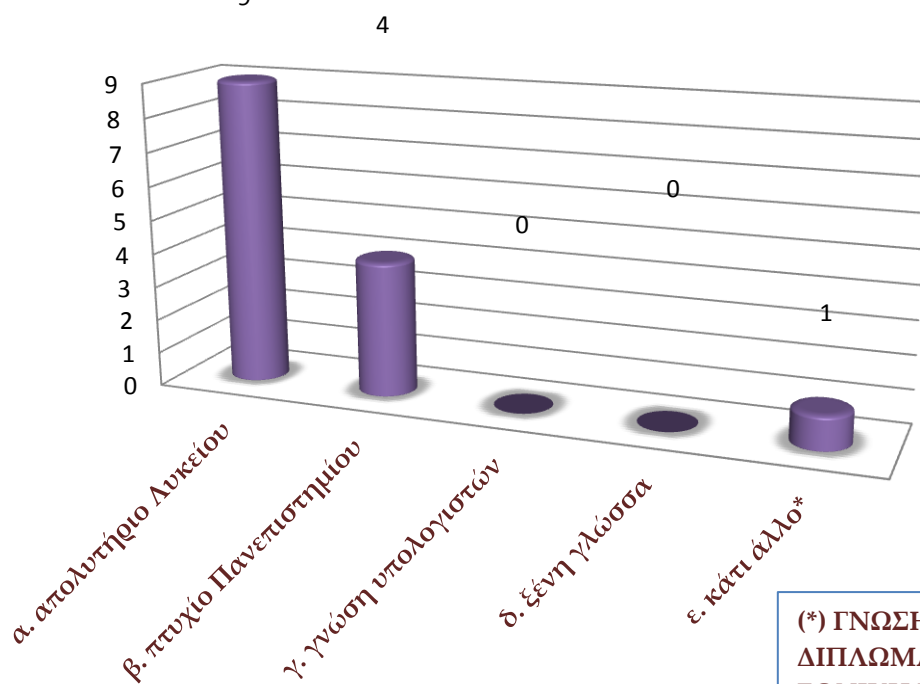
Ο μαθητής μας ανέφερε για τον πατέρα του ότι αντιμετώπισε και ο ίδιος αρχικά άσχημη συμπεριφορά από τους εργοδότες του, την οποία όμως ξεπέρασε με την εργατικότητα του. Ο μαθητής μας δούλευε με τον πατέρα του καθ' όλη τη διάρκεια του Γυμνασίου σε οικοδομικές κυρίως εργασίες (ελαιοχρωματισμό, τοποθέτηση πλακιδίων κλπ). Στη συνέχεια φοίτησε σε νυχτερινό γυμνάσιο και παράλληλα δούλεψε ως αλουμινάς για ένα χρόνο με 25 ευρώ μεροκάματο, πουλώντας ταυτόχρονα και ναρκωτικά. Τα χρήματα της νόμιμης εργασίας του τα έδινε στην οικογένειά του ή τα αποταμίευε και τα χρήματα των παράνομων δραστηριοτήτων του τα χρησιμοποιούσε για τις προσωπικές του ανάγκες οι οποίες ήταν πολύ δαπανηρές. Στη συνέχεια γρήγορα σχετικά και μέσω γνωστού βρήκε νέα δουλειά ως συντηρητής ανελκυστήρων για ένα χρόνο πάλι και στη συνέχεια επέστρεψε στην προηγούμενη εργασία ως αλουμινάς ώσπου απολύθηκε. Η επόμενη εργασία ήταν σερβιτόρος στον Άλιμο τα καλοκαίρια, όμως σταμάτησε αυτή τη δουλειά γιατί πλήρωνε πολλά χρήματα στις μετακινήσεις αφού δε διέθετε μεταφορικό μέσο. Ξεκίνησε τις παράνομες δραστηριότητες και πολύ γρήγορα συνελήφθη. Ο μαθητής μας ανέφερε μία πολύ ενδιαφέρουσα άποψη για την εργασία: «αν είσαι σωστός στη δουλειά σου, τότε και οι άλλοι θα είναι σωστοί απέναντί σου».

Στατιστικά στοιχεία
Εσπερινού Γυμνασίου
Μετανάστευση

3) Από ποια χώρα κατάγεσαι;

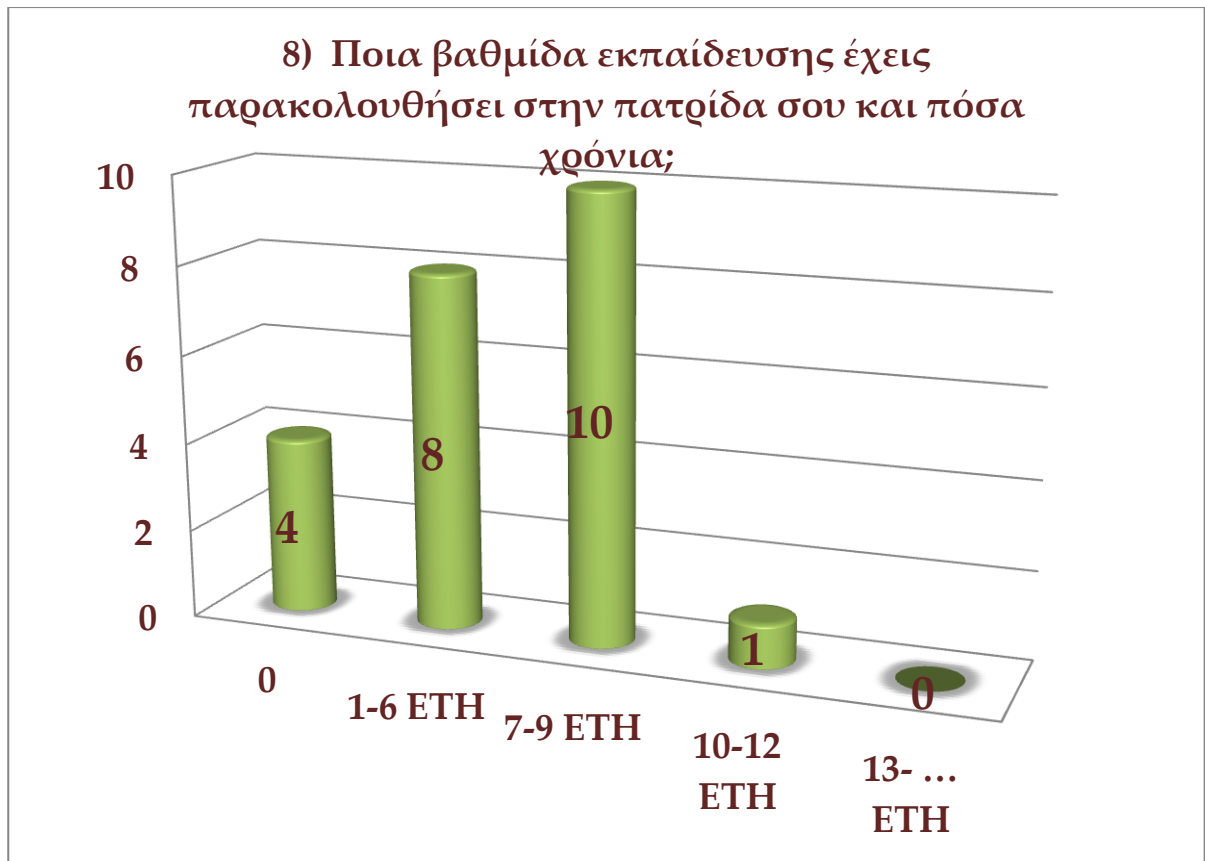

10) Ποια από τα παρακάτω είναι απαραίτητα στην πατρίδα σου για την εύρεση εργασίας

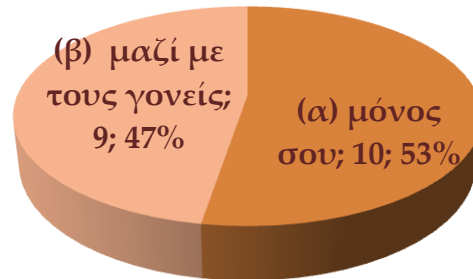

(*): ΓΝΩΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΔΙΠΛΩΜΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ,
ΕΘΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

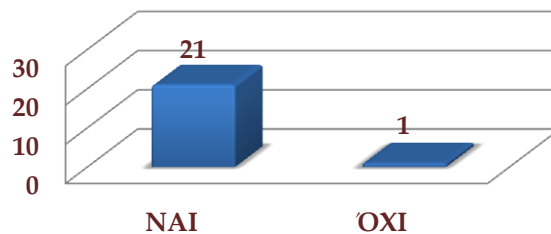

23) Ήρθες στην Ελλάδα (α) μόνος σου ή (β) μαζί με τους γονείς σου;

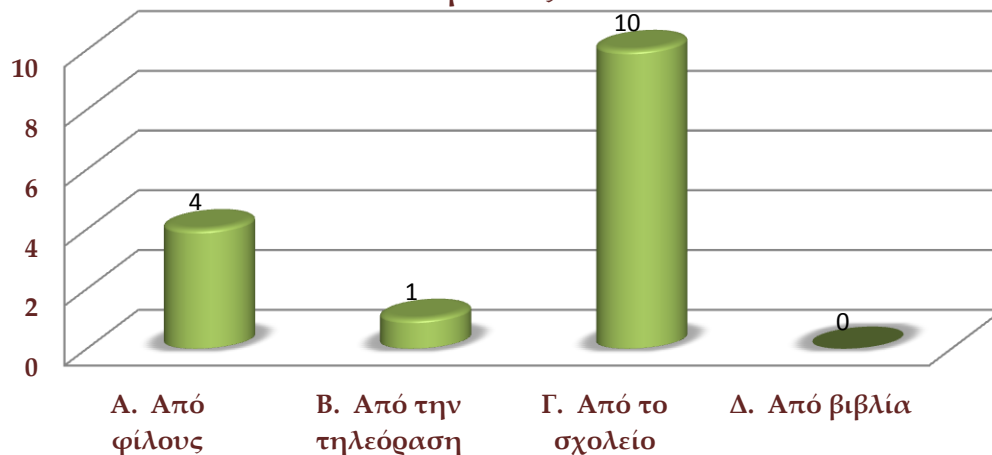

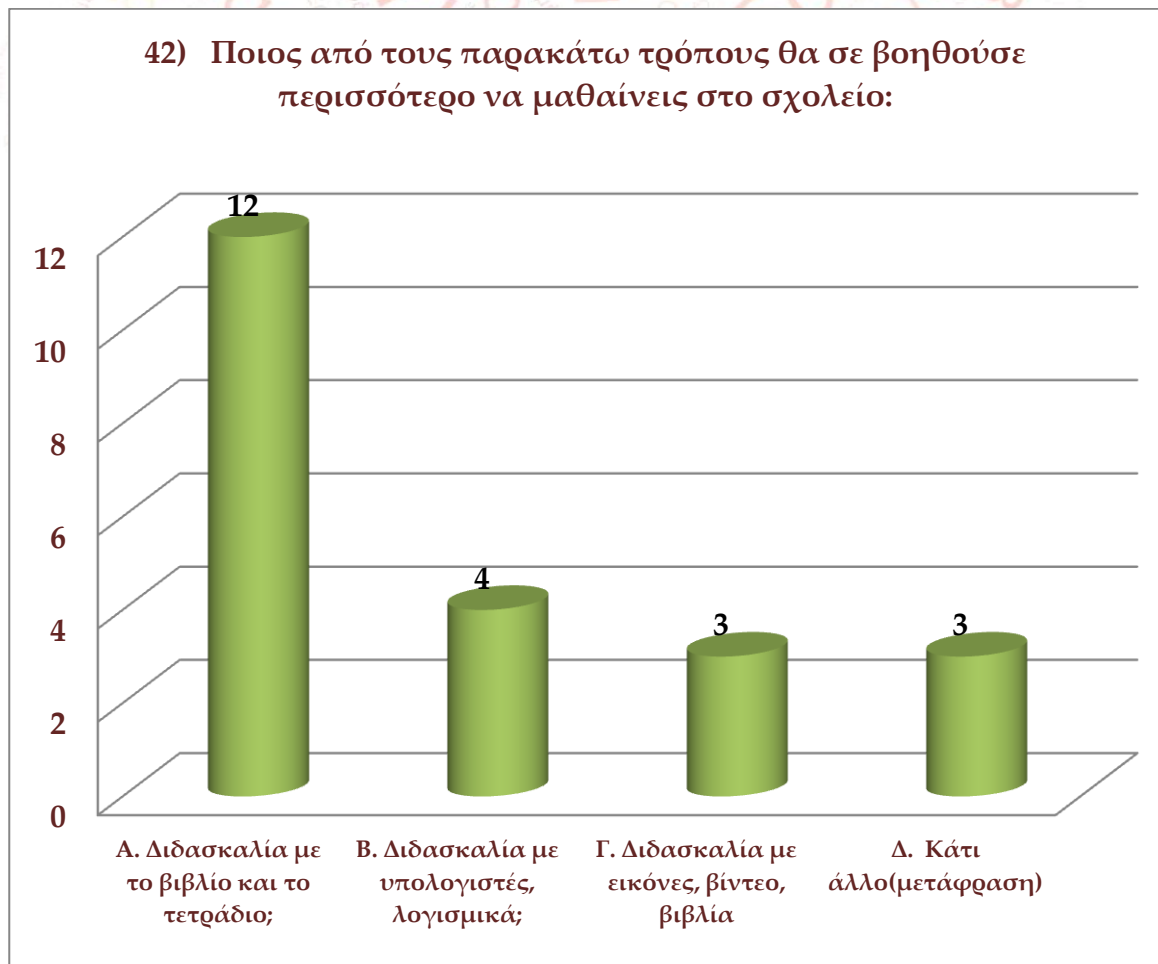
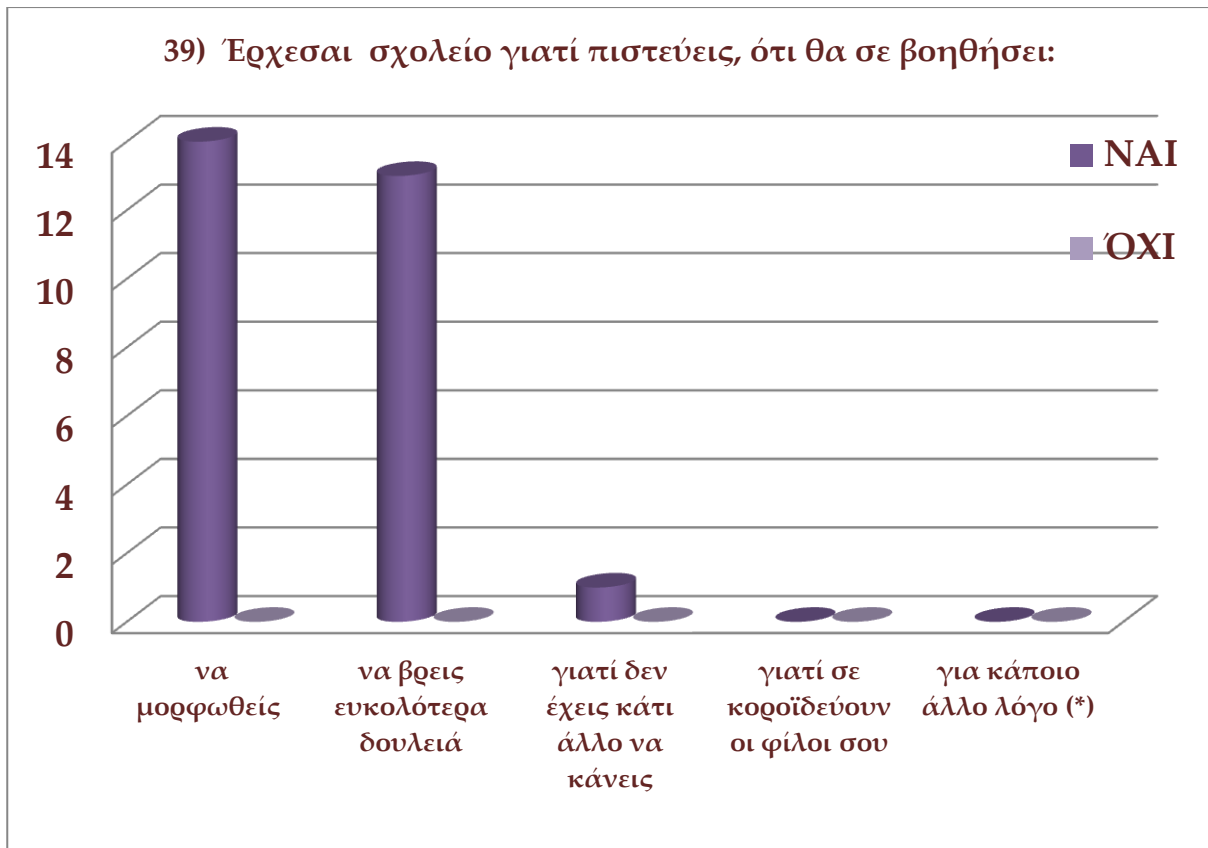
Εκπαίδευση

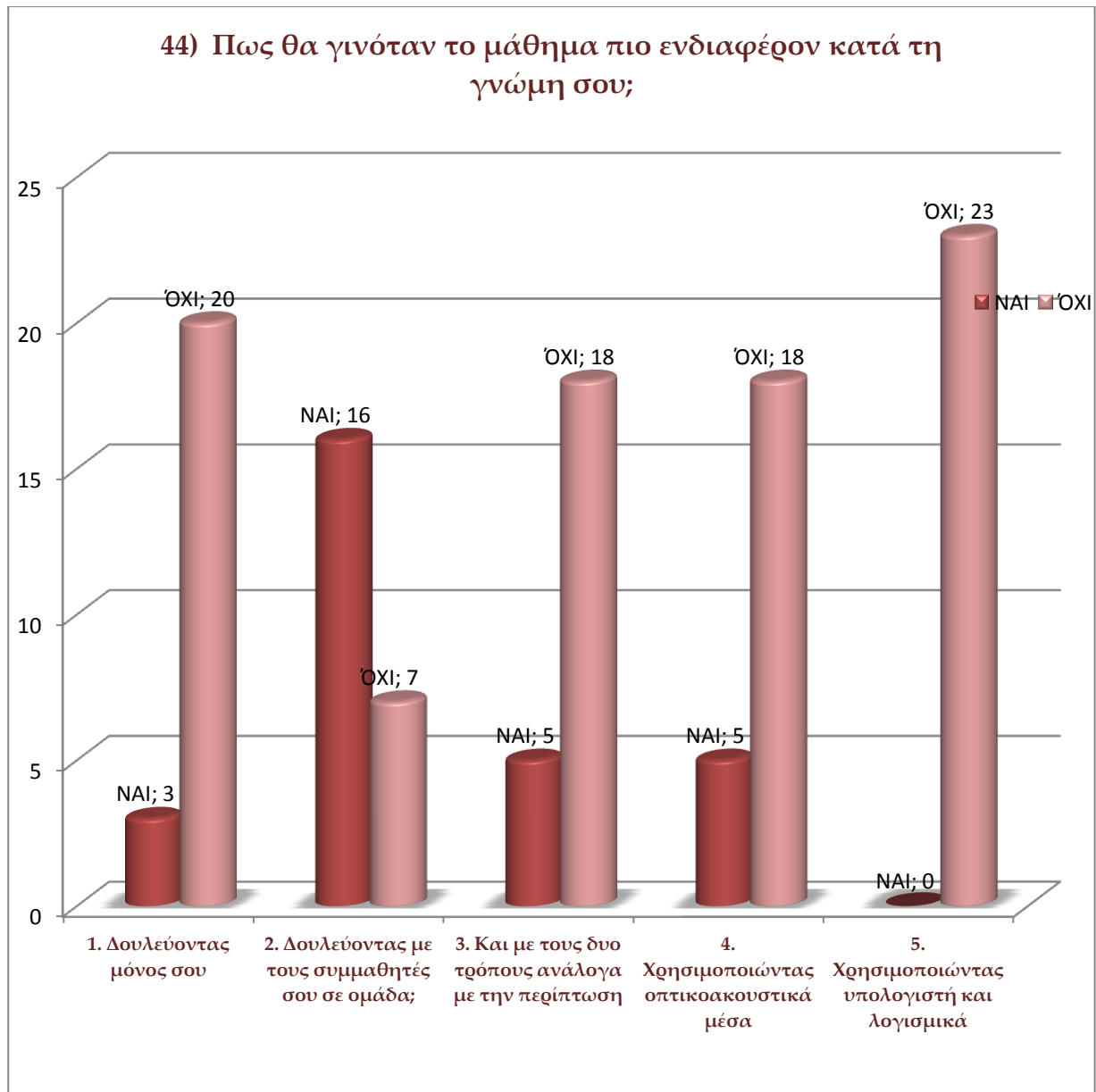
33) Γνωρίζεις ελληνικά;

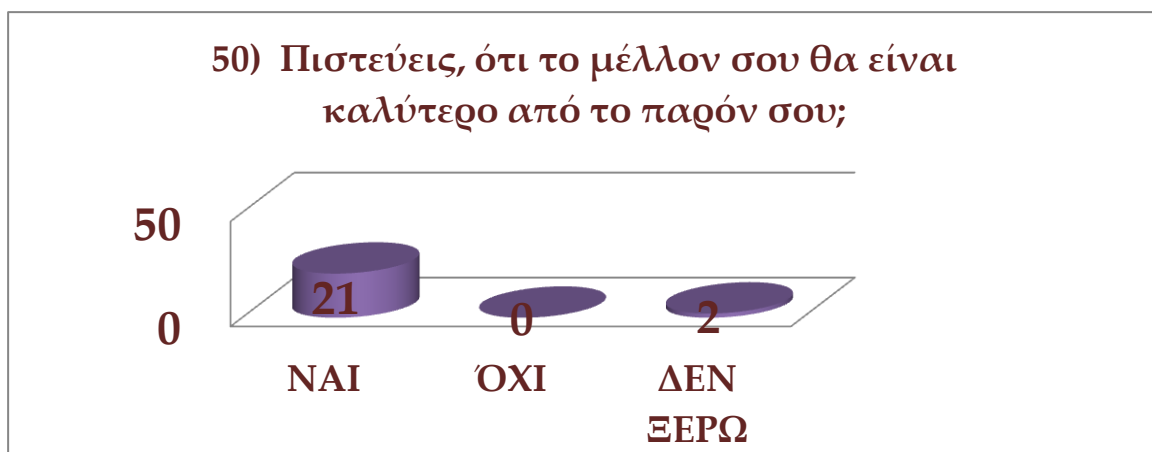
34) Αν απάντησες ναι σημείωσε από πού τα έμαθες:

Μέλλον

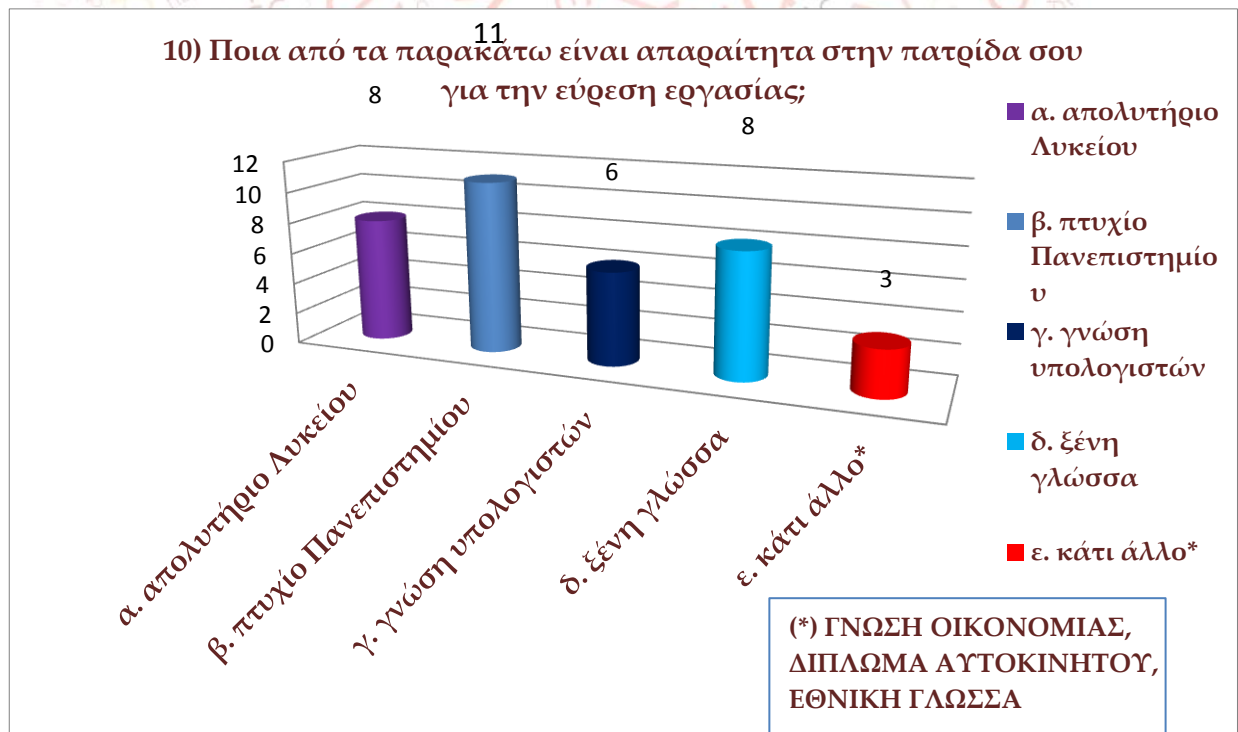
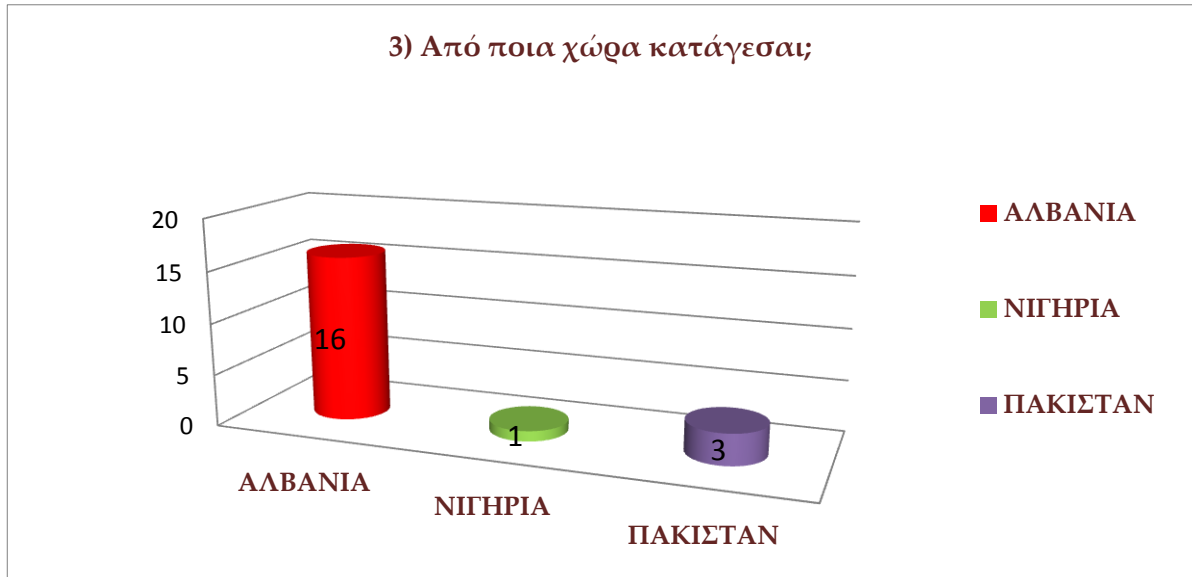

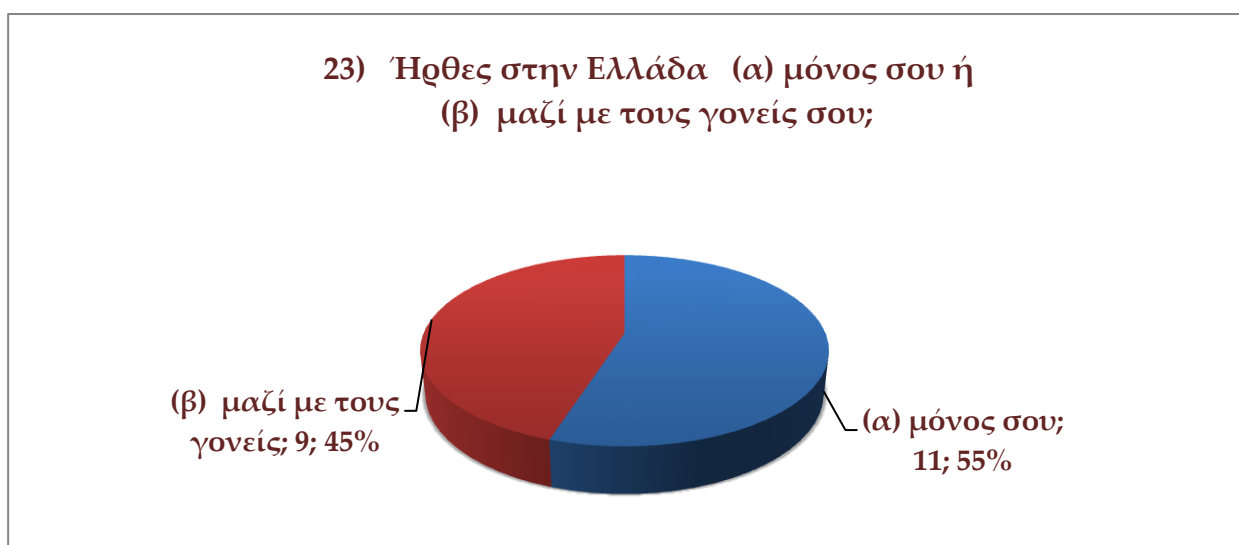
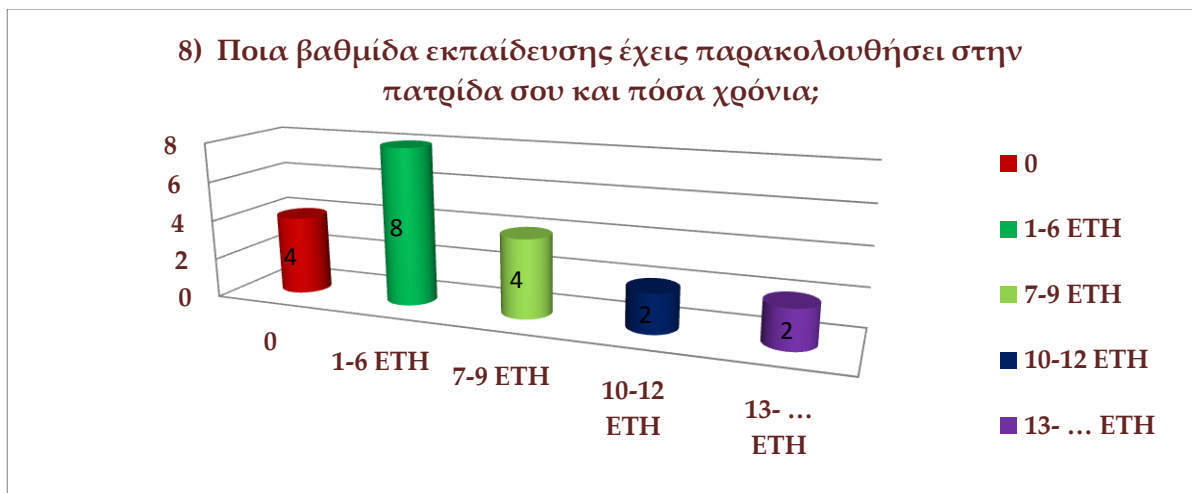
52) Αν ναι ποιος είναι αυτός;

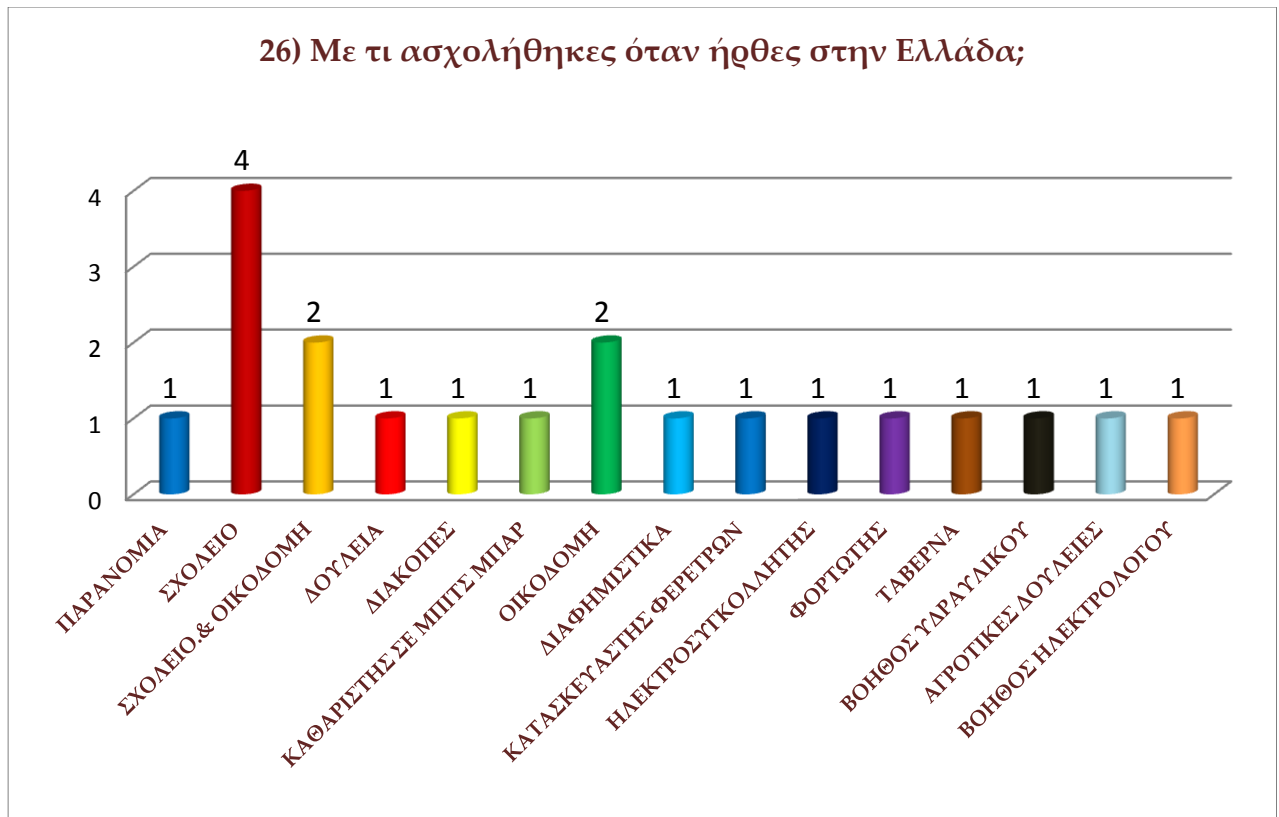
Στήλη1	Στήλη2	Στήλη3	Στήλη4	Στήλη5	Στήλη6
Να έχω μια σταθερή και καλή δουλειά : 8 μαθητές	να ανοίξω μαγαζί-επιχείρηση 2 μαθητές	Να τελειώσω το σχολείο- 2 μαθητές	Να πάω Πανεπιστήμιο 2 μαθητές	Να δημιουργήσω οικογένεια : 2 μαθητές	Να γυρίσω στην πατρίδα μου και να ανοίξω δική μου δουλειά
Να προσφέρω στους συνανθρώπους	δεν θυμάμαι	Να κάνω ταξίδια	Να σπουδάσουν τα παιδιά μας	2 άτομα δεν απάντησαν	

Στατιστικά στοιχεία Παράρτημα 6^ου Γυμνασίου Βόλου

Μετανάστευση

Εκπαίδευση

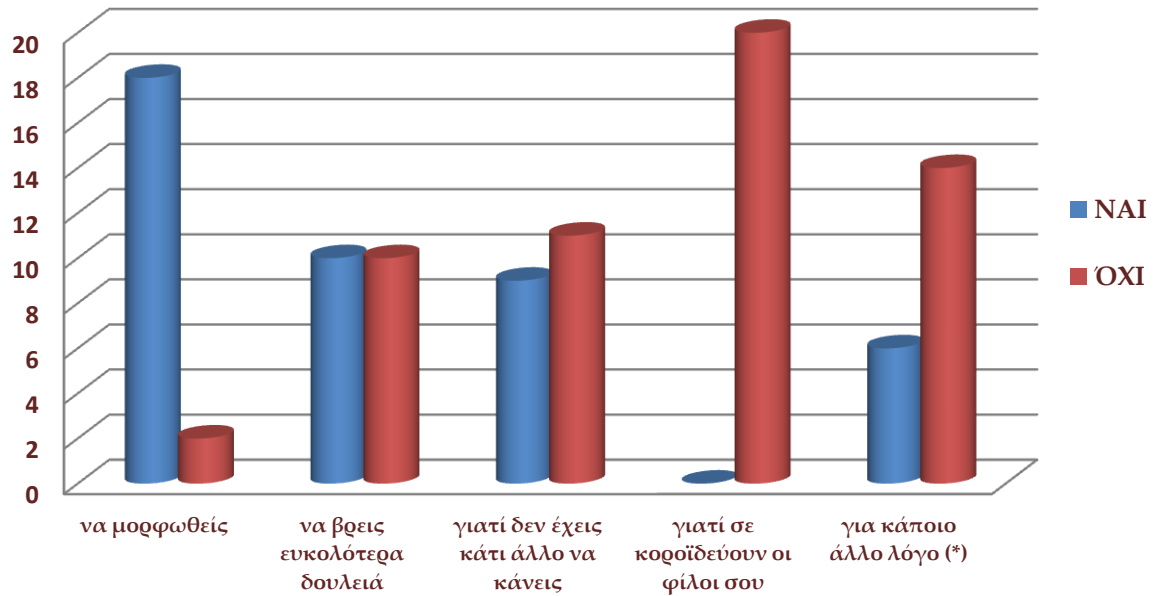

34) Αν απάντησες ναι σημείωσε από πού τα έμαθες:

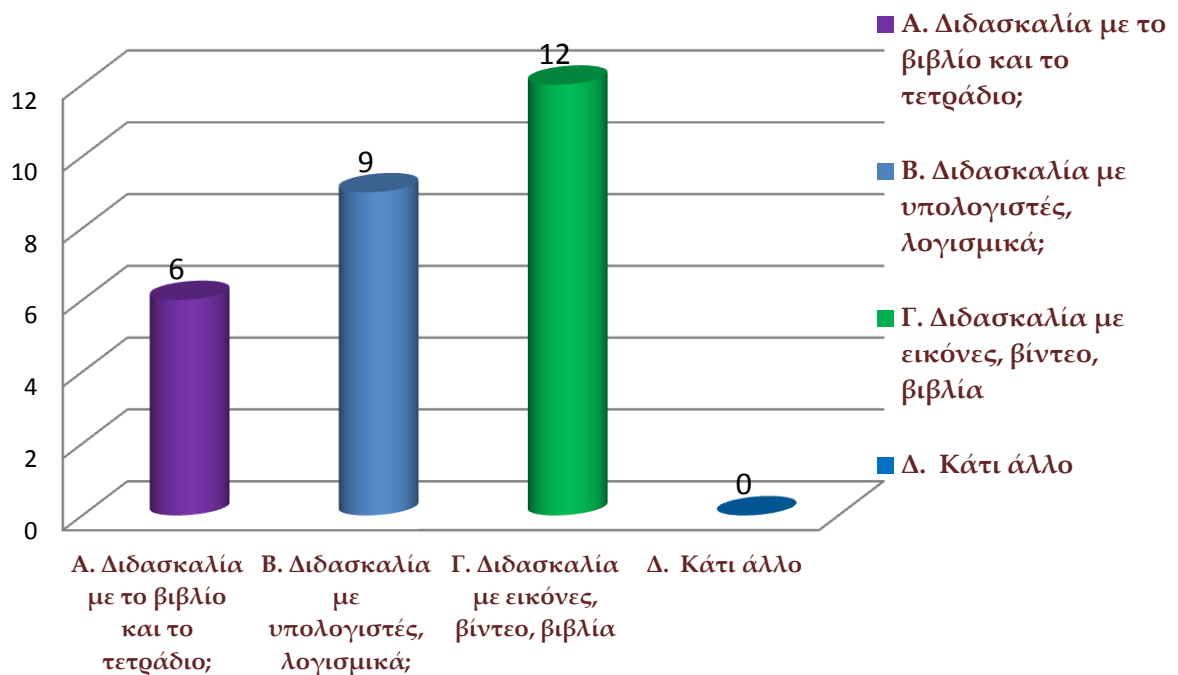

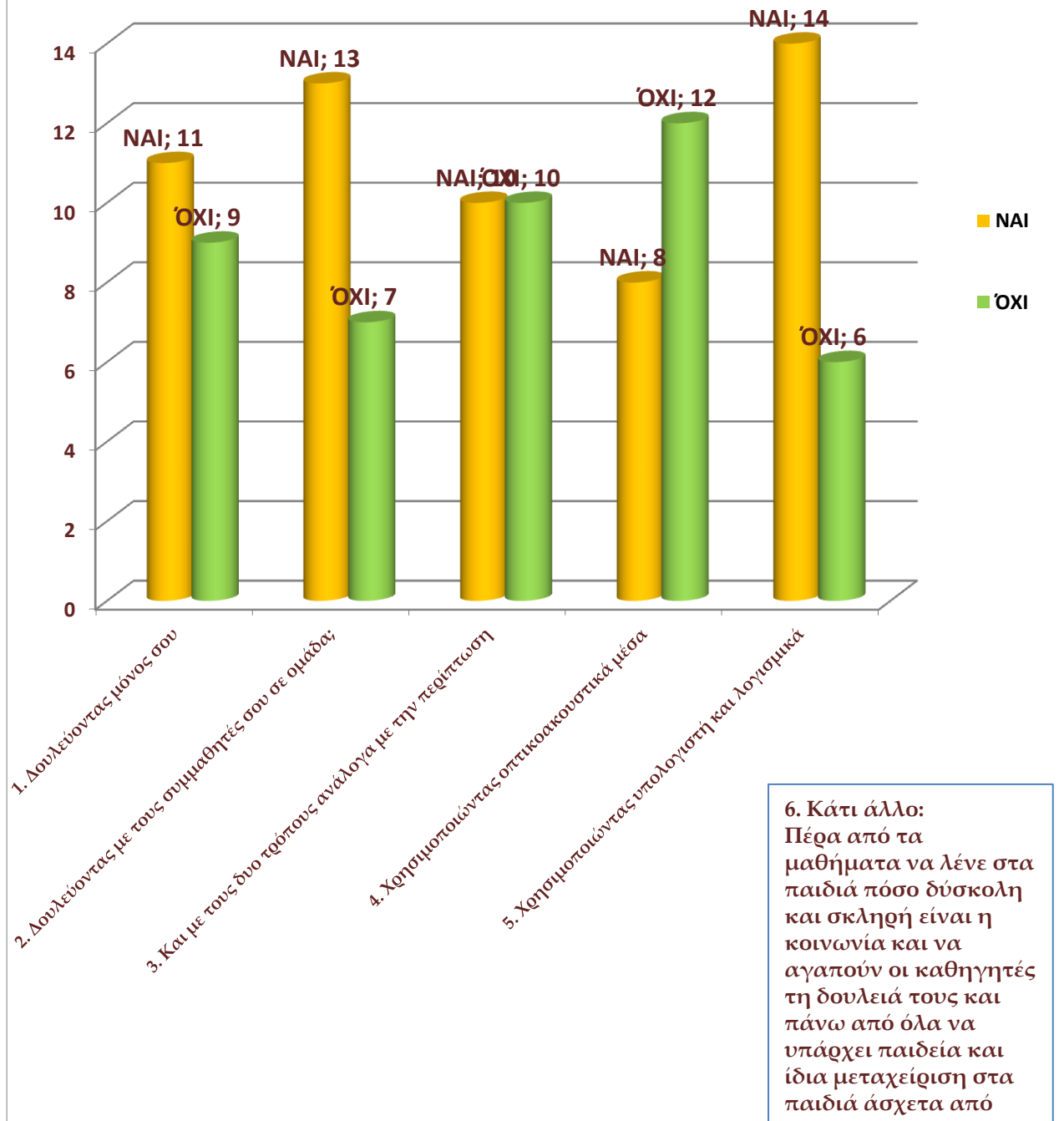
39) Έρχεσαι σχολείο γιατί πιστεύεις, ότι θα σε βοηθήσει:

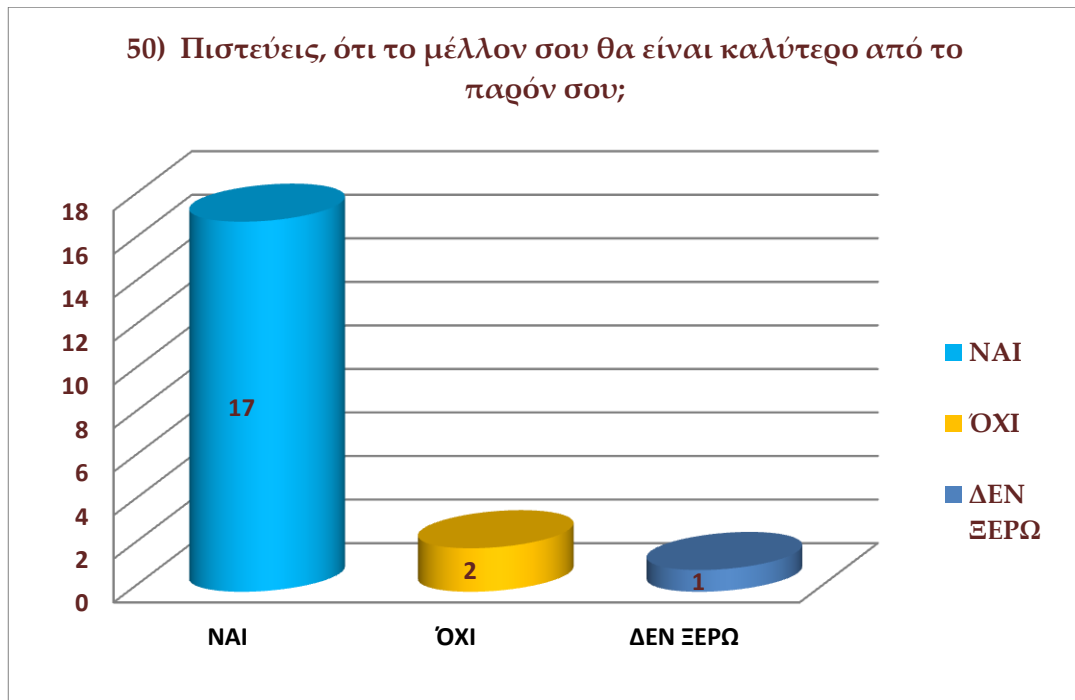
42) Ποιος από τους παρακάτω τρόπους θα σε βοηθούσε περισσότερο να μαθαίνεις στο σχολείο:

44) Πως θα γινόταν το μάθημα πιο ενδιαφέρον κατά τη γνώμη σου;

Μέλλον

52) Αν ναι ποιος είναι αυτός;

Να μάθω μια τέχνη και να έχω μια μόνιμη δουλειά.	Να κάνω πολλά λεφτά	Να πάω στην Αγγλία με την κοπέλα μου	Να τελειώσω το παν/μιο
Να βγώ έξω και να γυρίσω στην πατρίδα μου	Να βρώ μια κανονική δουλειά	Να αποκτήσω πολλά λεφτά	Να δημιουργήσω οικογένεια και να είμαι συνέχεια δίπλα τους
Να γυρίσω στην πατρίδα μου και να ανοίξω δική μου δουλειά	Να κάποιες δουλειές και να αποκτήσω οικογένεια	Να βγάλω λεφτά	Να πάω στην Αμερική, να παντρευτώ, να κάνω πολλά παιδιά και να μην τους λείπει τίποτε
Να δουλεύω στα χωράφια	Μια καλύτερη ζωή	Να ασχοληθώ με την κτηνοτροφία	

Φωτογραφικό υλικό

Βιβλιογραφία

- Γλωσσάριο για την Μετανάστευση
ΔΟΜ - ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ
- Νεοελληνική Γλώσσα Α', Β' & Γ' Γυμνασίου
- Νεοελληνικά Κείμενα Α', Β' & Γ' Γυμνασίου
- Μαθηματικά Α', Β' & Γ' Γυμνασίου

Δικτυογραφία

- http://6gym-vολου.mag.sch.gr/pararthma/GRSite/Activities/Year_10-11/Diagonismos_11/Diagonismos_11_GR/index.html
- Ηλεκτρονικά λεξικά http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html
- Γραφείο Υπατου Αρμοστή Ο.Η.Ε. για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα: <http://www.ohchr.org/>
- ο UNESCO: <http://portal.unesco.org>
- ο Διεθνής Αμνηστία: <http://www.amnesty.org.gr/>
- ο UNICEF: <http://www.unicef.gr>

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΒΟΛΟΥ

ΚΥΠΡΟΥ 9 , Τ.Κ. 38221

Τηλ. 24210 56380

Φαξ 24210 78108

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^οΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΒΟΛΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ 195, Τ.Κ. 38110

Τηλ. 24210 78196

<http://blogs.sch.gr/par6gym/>

<http://gym-esp-volou.mag.sch.gr/>

<http://6gym-volou.mag.sch.gr/pararthma/index.html>